

DOMOLJUB

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO. ❀**

Izhaja vsak šetriek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisal in dopisal se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostrpna petlistrta (šestina „Domoljubove“ širine 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Čekovni promet: poštino-hranilnišnega urada št. 824.797.

Štev. 33.

V Ljubljani, dne 16. avgusta 1906.

Leto XIX.

Proč z izdajavci!

Naši liberalci so podobni staremu krpetu na gnojišču; na nobeno stran ne stoji več pokonci, na vse strani zija. Samo smrdljiva gnojna podlaga mu hranja še nekaj obstanka. Med seboj so skregani. Dr. Tavčar ima Narod v svoji oblasti. Ko bi ga ne imel, ni bil danes že politiško pokopan. Ribar ga je že zapustil; mladi liberalčki pod vodstvom advokata dr. Raviharja pišejo proti njemu v kamnikem Našem Listu; zadnji čas so ga dali v Učiteljskem Tovarišu zmerjati celo učitelji, da je prelen in da ni več vodstvo. Edini Narodov gnoj še trži te ljudi pokonci. V gnojnici Narodovih laži in nesramnosti se namreč vsi prisrčno radi povaljajo. Čisto ve dr. Tavčar in se jim smeje.

V gnoju pa kmalu segnije vsaka stvar in tudi liberalna stranka ne more čakati drugega konca. Zlasti zdaj, ko so igrali tako umazano hinavščino in se vede na volivno preosnovo v kranjskem deželnem zboru in v državni sobornici! Toda prišli so jim na pomoč koroški voditelji. Ekar, urednik lista, dr. Oblak, koncipijent pri dr. Brejcu, Podgorc in dr. Brejc sam so se prikočili kranjskim liberalcem, da

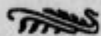
zdaj kakor turški bašibozuki napadajo načelnika Slovenske Ljudske Stranke, češ da je izdal Korošce.

Domoljub je že parkrat vščencil koroške voditelje, kakor so zaslužili. Treba je pa tem ljudem, kakor se vidi, še jasnejše, odkrite besede. Slepih miši se ne gremo. Zato na dan z resnico! Našim bravcem je znano, da stoji Slovenska Ljudska Stranka že od davna na stališču, da nas more rešiti samo splošna in enaka volivna pravica. Boljša vsaka taka volivna pravica, ki odstrani sedanje krivične predprave veleposestnikov in mest, in ki v enako vrsto postavi vse volivce, kakor sedanja! Naši poslanci so morali na Dunaju imeti pred očmi svojo sveto dolžnost, da morajo vse storiti, kar more pripomoči v dosego splošne in enake volivne pravice. Seveda so morali pri tem gledati, da se, kar je mogoče, sklene volivna postava ugodna za Slovence. In v tem oziru moramo reči, da so zvršili svojo dolžnost. Liberalni poslanci dr. Tavčar, Plantan, Gabršček in dr. Ferjančič so lepo doma posedali; parkrat so odprli usta pa samo v ta namen, da bi preprečili volivno preosnovo. Brez načel kot beračeva mavha, sebični in protiljudski, leni kot sita pijavka!

Čast pa dr. Susteršiču! Pozni rodovi bodo blagoslavljali njegov spomin. V tem usodnem času je pokazal ta mož svojo izvanredno bistroumnost, svojo občudovanja vredno spretnost in požrtvovalno, nesebično pridnost. Delal je kot mravlja, vedno pred očmi s svojim ciljem. Zato je pa tudi dosegel vse, kar se je dalo. Ni se oziral na korist svoje stranke, marveč edino le na sveto skupno slovensko reč. Koroški Slovenci bi morali po svojem številu dobiti dva poslanca, Stajerci sedem ali osem; v vladni predlogi je bil določen Korošcem eden, Stajercem šest. Proti krivici je šel v boj z vso silo, toda vedno svest si dolžnosti, da splošne enake volivne pravice ne sme spraviti v nevarnost. Za Korošce se ni dalo nič doseči, ker združeni Nemci niso tega dopustili; za Stajerce je priboril sedmi mandat, dasi so Nemci ponujali, naj bo rajše na Kranjskem en slovenski poslanec več. Hvaležni smo mu za to in bodi tu pribito vsem, tudi koroškim zmedencem, da dr. Šusteršiča ne pustimo in da liberalno vpitje le pomnožuje našo ljubezen do njega.

Tisti koroški voditelji, ki zdaj po Narodu tulijo proti dr. Šusteršiču, bodo poginili v svoji sramoti, če se ne izpreobrnejo. Na Koroškem se je

presukalo na liberalno plat življenje, odkar so izteknili v Celju nekega Ekarja pri liberalni Domovini in ga poklicali v Celovec uredovat Mir. Ta mladenič je prinesel s Stajerskega vso puhlost celjskih liberalnih advokatov s seboj in jo zdaj prede po Miru. Dr. Brejc, ki je na Kranjskem pokazal nekaj moštosti, je sedel v Ekarjevo senco. Globoko je padel! Sam je imel največ priložnosti videti oddblizu vso škodljivost kranjskih liberalcev in jo je tudi sam priznaval. Zdaj pa pljuje na tiste, ki so mu bili tovariši in prijatelji in naravnost pomaga kranjskim liberalcem. Ko je prišel na Koroško, se je jel moško potegovati za pravice slovenskega jezika pri sodiščih. Liberalci so ga jeli hvaliti in ta hvala ga je prevzela. Premalo značaja! Toda naj bo rečeno dr. Brejcu: Kdor po umazanem Narodu v družbi najhujših sovražnikov naših blati naše može in napeljuje vodo na izsušena kolesa naših liberalcev, je naš sovražnik. In če je bil kdaj med nami, ga štejemo poslej med izdajavce! Tako sodijo stotisoči, ki stoje trdno in neomajno v vrstah Slovenske Ljudske Stranke in po tem bodo tudi delali. Prvo, kar zahtevamo je to-le: Zavezniki naših liberalcev ne morejo in ne smejo sedeti v odboru družbe sv. Mohorja. Izdajavci naše svete katoliške in narodne reči naj bodo tam, kjer je prostor zanje. Kdor sč valja po Narodovem gnoju, naj se v njem zaduši! Za danes zadostuj to! Če ne bo zadostovalo, bomo govorili jasnejše in tudi s tisto odločnostjo, ki je doma v naših vrstah, delali brezozirno do skrajnosti, da napravimo red.

Izobrazbi.

Kratka zgodovina slovenskega naroda.

VIII.

FRANCOSKE VOJSKE IN SLOVENC.

(Dogodki od 1740 do 1843 leta).

Piše Vevčan.

Sredi osemnajstega stoletja je nastopila vlado na Avstrijskem cesarica Marija Terezija. Kot hči cesarja Karola VI. sicer ne bi smela nasledovati očetu na prestolu, ker je imel pravico nasledstva vedno samo moški prvorojenec, a Karol VI. ni imel moških potomcev in je zato pripravil tuje vladarje na svojo stran, da bi priznali hčer njegovo za cesarico. Ti mu obljubijo to storiti, a kakor hitro je Karol umrl, že so

zarožljali na avstr. mejah meči sosedov, ki bi se radi polastili kakega kosa Avstrije. Nobena država ni še bila nobenkrat v takih stiskah stiskah, kot takrat naša. Prusi, Bavarci, Francozi, Italijani, in deloma tudi Madjari so žugali Avstriji s poginom. Menjajoči so bili vspehi našega orožja, a slednjič se vendarle obdrži Marija Terezija na prestolu, le velik del Šlezije je izgubila na korist Prusom.

V časih vojska so narodi, posebno kmetje sila trpeli. Zašli so v revščino telesno, kakor dušno. Pri nas Slovencih je književnost (to je knjižopis in druge narodne vede), ki je jela v 16. veku roditi tako vesele sadove, popolnoma zaspala. Omika ljudska je bila zelo nizka, ker ni bilo šol. Zato se sme šteti pač med najhvalnejša dela cesarice to, da je ustanavljala šole nemške, maloštevilne vaške pa tudi slovenske. Čeravno ni užival naš jezik ravnopravnosti z nemškim, so se vendar prav kmalu pokazale dobre posledice skromnih slovenskih šol. Učenci in zavedni slovenski može so se začeli pečati z mislijo, kako povzdigniti slovenščino in se zbirali v gostoljubni hiši velikega prijatelja Slovencev, barona Cojza v Ljubljani. Narodna zavednost ni bila med ostalim meščanstvom posebno živa, le Vodnik, Linhart, Kopitar in drugi so se pri blagem baronu posebno navduševali za slovenstvo.

V tej dobi torej, ko se ni na Slovenskem nič posebno važnega dogodilo, počil glas o francoski revoluciji, ki je kmalu pretresla vso Evropo in tudi za Slovence ni bila brez posledic. Po obglavljenju francoskega kralja Ludovika XVI, se začne 1792. med Francozom in ostalimi evropskimi državami boj, ki se je bil kmalu tu, kmalu zopet tam. Po nesrečnih bojih 1797. leta se naša vojska umakne iz Italije, za njo pa pritiskajo Francozje, ki jih je takrat že vodil Napoleon. Ko naš cesar Franc odstopi Milansko, zapuste ti zopet Kranjsko in Koroško ter se vrnejo domov. Ali Francozje niso dolgo mirovali. Ker se je Napoleonu čast konzula (ali predsednika) francoske republike premala zdela, se je dal l. 1804 kronati za francoskega cesarja. Bojaželjnost in častihlepnost sta ga gnali, da se l. 1805 zopet spopade z Avstriji, Prusi in Rusi. V bitki pri Slavkovem (na Moravskem) premaga mnogo močnejšo vojsko avstrijsko. — Tudi to pot so obiskali Francozje Trst in Ljubljano in jima naložili velik vojaški davek (kontribucijo). Že je slava Napoleonova blestela po vsej Evropi in sosednje države so se tresle pred njim.

Ker je Napoleon prepovedal našemu cesarju Francu nabirati vojakov in se tudi drugače vtikal v notranje zadeve avstrijske, se vname v aprilu leta 1809 zopet vojna. Na Nemškem in na Laškem sta se spopadla nasprotnika in se silovita bojevala. Slovenski vojaki so bili večinoma na Laškem, kjer so tudi Francoze potisnili nazaj. Ali slabše se je godilo našim četam na Nemškem. Zato jim hite južni voji na pomoč. Med tem začno Francozje zopet prodirati iz Italijanskega in napadejo nato Kranjsko. Najprej se polaste Trsta, Vi-

pave in koncem maja je padel tudi ljubljanski grad v francoske roke. Težje so prodirali proti Koroški, ker so jim Hrvatje zastavili pot pri Tržiču in Malborgetu in branili odnotni trdnjavi do zadnjega vzdih. A kljub slavni zmagi avstrijski pri Aspernu poleg Dunaja, premore končno vendarle Napoleon. Cesar Franc sklene s Francozi mir in jim odstopi zahodno Koroško, vso Kranjsko, Primorska, del Hrvatske in vso Dalmacijo. Francozi združijo te dežele v »Ilirsko kraljestvo« z glavnim mestom Ljubljano in postavijo za cesarskega namestnika maršala Marmonta.

Morda se najde med Slovenci še starček, ki je doživel francoske vojske na Slovenskem in prišel kakorkoli že v dotiko z novimi gospodarji Kranjske dežele. Pravi bo o njih več dobrega, a tudi slabi spomini se mu bodo oživili o teh »rdečehlačarjih.«

Ne da se tajiti, da so Francozi storili naši deželi mnogo dobrega. Ilirsko kraljestvo, s svojim slovanskim prebivalstvom, ležeče ob jadranskem morju, se je zdelo Francozom tolike važnosti, da so sklenili urediti deželo kar najboljšo se da. Obrtnija in trgovina sta začeli kmalu zopet cveteti. Ceste, ki so bile slabe, so popravljali in gradili nove. Ustanavljali so šole, kjer se jr precej poučevalo tudi slovensko. V Ljubljani so ustanovili vseučilišče, ki je pa z odhodom Francozov zopet prenehalo. Francoska gosposka je z ljudstvom zelo milo ravnala. Sodišča so postopala pravično. Tatvine in uboji so se zelo zmanjšali in še dandanes ti marsikdo ne more prehvaliti francoskih orožnikov. — Omeniti je treba tudi še nekih roparskih družb, ki so ljudi, posebno Gorenjce, zelo nadlegovale.

Ti tatovi, ponajveč vojaški begunci, ničvredni postopači, propadli rokodelci in marsikje tudi kmetje, so se imenovali rokovnjači ali rokomavhi. Skrivali so se po kamniških gozdih, med Kranjem in v hribih na štajerski meji. Pod svojimi glavarji, Groga, Dimež itd. so napadli potne trgovce, kmete, časih tudi cele vasi in se obnašali zelo oblastno. Najprej so imeli z njimi opraviti Francozi in so jih tudi precej iztrebili, a pokončati niso mogli vseh. Tako se je druhal zopet zalegla in počenjala svoja zla več desetletij, dokler se niso okoli l. 1855 popolnem izgubili.

Med tem se je približalo leto 1812, ki ga lahko imenujemo začetek velikih prekratov, kojih posledica je bila — odhod Francozov s Kranjskega in Ilirije v obče. Tega leta je začel slavni francoski cesar, tedaj na vrhuncu svoje moči, zbirati silne vojske, da bi jih peljal na Rusko, ki edina se še ni pokoravala njegovim zapovedim, dočim je bila vsa ostala Evropa več ali manj odvisna od njega. V tujih državah, tudi na Avstrijskem, je nabral precej vojske in pomnožil svoje vrste z lepim številom slovenskih fantov, ki so jih takrat Francozi na Kranjskem posebno lovili. Okoli 700.000 mož je stalo pod njegovim poveljstvom.

Napoleon prodira na Rusko in zasede celo Moskvo, ki so jo pa Rusi zažgali. Ker mu je primanjkovalo živeža in je pritisnil

strašen mraz, je sklenil umakniti se po brezuspešnih pogajanjih z Rusi. Nazajgrede mu zastavijo pri Berezini Rusi pot in šele po grozni bitki si je mogel priboriti prehod čez to reko. Ali jedva 30.000 razčepanih, lačnih in napol zmrznjenih vojakov je prišlo iz velike Rusije nazaj na Nemško — vse drugo pa je popadalo deloma pod ruskim mečem, deloma zmrznilo v snegu ali pa potonilo v ruskih rekah. Ta strahoviti poraz Francozov je ojunčil sedaj vse države, ki so jim morale hlapčevati, da so se skupno uprle Napoleonu. Pri Lipskem na Saksonskem so se borile armade zaveznikov (Avstrijev, Rusov, Prusov,) s Francozi in jih po tridnevni bitki premagale. To se je zgodilo 16. 17. 18. oktobra 1813.

Ko so se zavezniki vojskovali na Nemškem, napadli so Avstriji tudi »Ilirijo«, da bi jo zopet pridobili Francozi se začelom srečno bojujejo z našimi, ali slednjič se jim morajo vendarle umakniti. Vaznejši boji so se vršili v okolici Brda pri Kamniku, pod Kranjem, pri Višnji gori in nazadnje pri Ljubljani, ki so jo naši zasedli 29. septembra 1813. Le ljubljanski grad je branilo še 800 Francozov, a tudi ta se Avstrijem hitro poda. Nato Francozi odidejo.

Napoleon se po tej nesreči odpove kroni in se poda na svoj otoček Elbo. »Ilirijo« dobi zopet Franc I. nazaj in s tem je prišla Kranjska zopet po 52 mesecih k Avstriji. Ilirske dežele so ostale nekaj časa še združene ali kmalu razpadejo zopet na dele. Razmere se pod novo vlado vsaj nekaj izboljšala, naredi tupatam marsikaj dobrega, ali v celoti je ostalo vendar vse pri starem. Tisto boro pravico, ki so jo dali Francozi našemu jeziku v šoli, je zopet izpodrinila nemščina. Le na ljubljanski gimnaziji in v semenišču sta poučevala Ravnikar in Metelko slovenščino, drugod nismo dobili niti te mrvice.

V poznejši dobi leta 1821. je postala zopet Ljubljana in ž njo Kranjska imenitna. Ker se je vršil tu shod evropskih vladarjev. Več tednov so stanovali v Ljubljani avstrijski cesar Franc I., ruski car in pruski kralj in sklenili zatrei upor v Italiji. Od tedaj ima trg poleg »Zvezde« v Ljubljani ime »Kongresni trg«. (Kongres pomeni toliko kot shod.)

Se malo besed o književnosti slovenski v teh dobah. Kakor sem že omenil, začelo se je v drugi polovici 18. stoletja (leta 1765.) živahnješe delovanje na polju domačega slovstva (knjigopisja). Za pisatelji, ki so se začeli nekoliko bolj vnmati za slovenščino, je nastopil znani nam Valentin Vodnik iz Šiške. On je prvi začel skladati boljše in lepše slovenske pesmi in ga menujemo tudi prvega našega pesnika. Svoje pesmice je izdal l. 1806. in l. 1809. nekoliko »brambovskih pesmi.« Pisal je poleg tega tudi »Abecednik« za šolo in izdajal »Veliko pratiko« ter prvi slovenski list »Ljubljanske novice«, ki so izhajale od leta 1797 do 1800. Umrl je Vodnik l. 1819, star 61 let.

Poleg njega so si pridobili zasluge v našem slovstvu že omenjena Ravnikar in Metelko, ki je prvi začel natančneje pe-

čati se s slovensko slovnico. Ta čas smo imeli še oni stari črkopis, imenovan bohoričico, ki so ga pa hoteli odpraviti Metelko in Danjko (Štajerc). Tudi na Koroškem, Štajerskem in Goriškem se je začelo ta čas vedno več slovenskega pisati. Kmalu potem so pa nastopili bolj sloveči možje (Prešeren, Čop in drugi) o katerih hočemo pa prihodnjč izpregovoriti.

Političen pregled.

AVSTRIJSKI PRORAČUN.

Sredi tega meseca najbrže končajo posvetovanja o končni sestavi avstrijskega proračuna. Proračun bo izkazoval višje osebne izdatke. Samo uslužbencem državnih železnic obljubljen zvišanje cenijo na 4 milijone kron; za poštne uslužbence pa 2 milijona, za diurniste pa 1 milijon. Višji bodo tudi izdatki za učiteljsko osebje in pa za davčno uradno osebje, kakor tudi za druge državne nastavljenice. Zvišanje osebnih izdatkov cenijo na 8 milijonov kron. Splošno cenijo dohodke letošnjega leta za 40 milijonov več, kakor lani, a tudi potrebščine se zvišajo približno tej svoti. Poštne dohodke cenijo najmanj za dva in pol milijona več, kakor lani. Poljedelsko ministerstvo zahteva, da zvišajo prispevke za kulturne namene za dva milijona kron. Proračun bo izkazoval najbrže mali prebitek.

ZDRUŽITEV SVOBODOMISELNIH STRANK V NOVI AVSTRIJSKI ZBORNICI.

Med voditelji nemških liberalnih strank se vrše pogajanja o združenju nemških svobodomiselnih strank. Novi nemški ministri Prade, Deršata in Marhet se dobro počutijo v mehkih ministerskih sedežih. A ker le predobro vedó, da izgube po novem volivnem redu več poslancev, ki jih pribore krščanski socialci, zato hočejo vzdržati svojo moč in svoj vpliv tudi v novi bodoči zbornici in sicer z velikim blokom svobodomiselnih strank, v katerem bi se združilo kakih 130 liberalnih poslancev. Na Moravskem, Gornjem Avstrijskem, Štajerskem in Koroškem so se nemške svobodomiselne stranke že združile. Govor kneza Auersperga, voditelja ustavovernega veleposestva v gosposki zbornici dokazuje, da tudi liberalni nemški plemiči soglašajo s skupnim nastopom svobodomiselnih strank. Vodilno dunajsko glasilo liberalcev je takoj, ko je poročalo o knezovem govoru, ponudilo plemstvu vodstvo bodoče velike liberalne stranke. Kakor vse kaže bo združen blok nemških svobodomiselnih strank pri volitvah v novi zbornici gotova stvar. Da bo pa tudi imela združitev teh liberalnih strank velik pomen v zbornici tega ne moremo odrekati. Šlo se bo v novi zbornici, da vlada dobi večino. Če pa bo nemški svobodomiselni blok v novi zbornici močnejši in bolj složen, kakor nemške nesvobodomiselne stranke, obstoja pač nevarnost, da sestavi v zvezi s svobodomiselnimi strankami nenemških narodov svobodomiselno večino.

NAŠ CESAR NA JUGU.

Naš cesar se udeleži letos meseca septembra velikih združenih vaj mornarice in

armade ob dalmatinski obali. Cesar se pripelje 11. septembra v Pulj s posebnim dvornim vlakom, kjer ga bodo sprejele vojaške in civilne oblasti. Potem si bo ogledal spomenik rajne cesarice Elizabete v Valerijinem parku. Popoldne se pa vkrcava vladar na cesarsko jahto »Miramar«, ki odplove nato k poletni eskadri, ki bo vadila ob dalmatinski obali. Vladar bo bival med vajami mornarice v Dubrovniku. Ob tej priložnosti obiše cesar tudi otok Vis, kjer se udeleži svete maše za padle junake — borilce na Visu. Iz Dubrovnika potuje cesar v Bosno. Cesar je stopil šele enkrat na bosanska tla, ko se je podal iz Hrvaškega Broda v Bosanski Brod. Lahko se torej trdi, da obiše naš cesar letošnjo jesen prvič zasedeni deželi, predvsem Hercegovino. Nekateri listi celo poročajo, da pojde naš cesar po južnodalmatinskih pomorskih vajah v Črnogoro in sicer na Cetinje vrniti obisk črnogorskemu knezu, vendar je to še vprašanje.

NOVE VOLITVE NA OGRSKEM.

Ogerska vlada namerava razpisati nove volitve meseca majnika prihodnjega leta, ko odobri ogrski državni zbor novi zakon o volitvah na Ogerskem. Novi volivni ogrski zakon ne bo ne splošen in tudi ne tajen, a vlada kljub temu upa, da ga odobri ogrska zbornica. Rumunski poslanci so sklenili, da ustanove oktobra meseca posebni rumunski klub, kateremu lahko pristopijo tudi Rumunci, ki niso poslanci.

Z BALKANA.

Krvavi poboji vstaških čet se vedno bolj množe. Poleg arnavtskih, bolgarskih in grških čet, ki se medsebojno koljejo, so preplavile posebno solunski in bitoljski okraj mnogoštevilne turške razbojniške čete, ki povzročajo silno mnogo zla Srbom in Bolgarom. Turške razbojniške čete so pobile v zadnjih tednih v teh krajih veliko ljudi. A še hujši od turških razbojnikov so grški. Ti so pobili v zadnjem času 67 Bolgarov, 9 Kucovlahov in 20 njihovih otrok in dvoje žensk. Grške tolovaške čete so daleč močnejše od bolgarskih. Vsi grški vojvode štejejo do 200 četnikov. Nedavno so imeli skupni sestanek, na katerem so sklenili dalje prodirati proti bolgarski meji, kakor hitro bodo dobili ojačenje. Vso to rastočo moč so opazili tudi Turki, ki so bili grškim četnikom prej naklonjeni, a zdaj jih smatrajo celo sebi nevarnim in jih zato strogo preganjajo. Tako so napadli turški vojaki grške četnike že v zadnjem času na štirih krajih in jih večinoma pobili, ali deloma razpršili. Pa tudi Bolgari pridno sledujejo grške četnike in jih pobijajo, kjer le morejo. V Dobriču je množica zasedla grško cerkev. V raznih vaseh so se Bolgari polastili grških samostanov. Iz strahu pred Bolgari so se Grki v več mestih oborožili, da se bodo mogli v slučaju novih napadov braniti. — V Carigradu so napadli najbrže Grki bolgarskega zdravnika Nikolova. Napadalci so streljali na zdravnika in ga nevarno ranili, po izvršenem napadu so pa ušli. Taki in enaki poboji so sedaj na dnevnem redu na balkanskem polutoku.

POČITNICE VLADARJEV.

Tudi vladarji imajo v poletnih časih svoje počitnice. Naš vladar, kakor znano,

prebije najrajši v Ištu svoje počitnice, nemški cesar Viljem potuje po morju najrajše ob zahodnem skandinavskem obrežju. Angleški kralj Edvard, ki je zelo debel, obiskuje že več let Marijine Toplice. Italijanski kralj Viktor Emanuel prebije počitnice najraje v svojem gradu. Belgijski kralj Leopold počiva v Ostende. Portugalski kralj Karlos bi tudi rad prišel v Marijine Toplice, a se boji Portugalcev, ki so že zabavljali, da preveč zapravlja po tujih toplicah in zato si je rajše izvolil za kraj svojih počinic neke domače toplice. Španski kralj je pa potoval letos na ljubo svoji mladi kraljici na Angleško. Ruski car pa nima nobenih počitnic, ker mu jih ne privoščiti revolucija.

VATIKAN IN LOČITEV CERKVE OD DRŽAVE NA FRANCOŠKEM.

Pariški listi trde, da je poslal sveti oče tri navodila na Francosko. Navodilo kardinalu Rihardu obsega splošen ugovor, ker je kršila Francoska določila dogovora med cerkvijo in državo, drugo navodilo obsega določila francoskim škofom, pod kakimi pogoji smejo župniki ustanavljati takozvane kanonične, pod nadzorstvom škotov stoječe verske družbe in tretje navodilo obsega strogo zaupna določila francoskim kardinalom. Poroča se tudi, da je že padla bajé papeževa odločitev glede ločitve cerkve od države na Francoskem. Apostolska stolica pa ne namerava objaviti odloka javno, marveč namerava ob primernem času obvestiti udeležence o odločitvi.

ODERUŠTVO V SRBIJI.

Carinska vojska Srbije z Avstrijo grozno pospešuje oderuštvo. Kapitalisti izrabljajo jako spretno neugodni položaj kmetov. Za malo ceno pokupujejo od kmetov pridelke ali jim pa posojujejo proti oderuškim obrestim. Poljedelski minister je ukazal vsem okrajnim oblastem, naj nastopijo z vso strogoštvom proti oderuštvu.

POLOŽAJ V RUSIJI.

Revolucija v Rusiji.

Vse je kazalo, da izbruhne v veliki ruski državi revolucija in prvi pojavi preobrata v ruski državi so se že začeli z gotovim namenom, ki se je pa, kakor se kaže, že izjalovil. Posrečilo se je udušiti revolucionarne pojave, vse vojaške upore in splošen štrajk, ki so pretili z grozo nad usodo ruskega carstva. Sveaburški upor so popolnoma zadušili. V Helsingforsu je nastal mir in tudi v Kronštatu je že končan upor vojaštva. Z upori v teh mestih so v zvezi tudi drugi upori, tako upor na križarici „Pamjat Azova“, v Revalu, v Mitavi, v Sevastopolu, na Ruskem Poljskem itd. Sedanjí revolucionarni pojavi niso le slučajni izbruhi revolucije v Sevastopolu, Kronštatu in Helsingforsu, ampak so v tesni zvezi in naprej pripravljani z namenom popolne revolucije po celi ruski državi. Izjalovili so se ti nameni revolucionarjev in sedaj se tolažijo s tem, da prava revolucija izbruhne jeseni, ako se do tedaj ne da popolnih „pravíc“ — židom na Ruskem. Samo ljudje so vzrok vseh teh ran ruske države in oni bi radi povzročili revolucijo na Ruskem. Za to so porabili razpust državnega zbora, da bi s tem razburili in vzdignili rusko

ljudstvo, toda ni se jim posrečilo. Mirni so ostali Poljaki, mirni Finci in tudi Malorusi. To dokazuje, da oni narodi, ki so svoj čas vodili vstaje proti carski Rusiji, so postali sedaj nekako protivni revolucionarnim pojavom. Res, so tudi sedanjí pojavi revolucije hudi, a nastop revolucionarjev ni enoten. Tudi splošna stavka vsega ruskega delavstva se je ponesrečila. Delavci niso hoteli ubogati svojih usiljenih jim takozvanih voditeljev. V Peterburgu so zaprli več sto oseb, ker so agitirale za splošno stavko.

Ponesrečena splošna stavka v Rusiji.

Trgovinsko ministrstvo izjavlja, da je zadnja stavka popolnoma izjalovljena. Razven Peterburga in Moskve ni bilo večjih stavk. Po poročilih tvorniškega nadzorništva je stavkala tretjina vseh tvorniških delavcev. Največ delavcev je stavkalo drugi dan stavke, potem je padalo število stavkajočih delavcev od dne do dne. Peterburški stavkarski odbor je sklenil, da naj se takoj konča splošna stavka, oziroma, da se odgodi na ugodnejši čas. Tudi v Moskvi se je pričela splošna stavka. Za njo so se izjavili zastopniki vseh delavških vrst, tudi železničarji. Nasprotovali so le poštni in brzojavni uradniki. Toda stavkajoče delavstvo je zelo pobito, ker ne upa na uspeh stavke, ki naj bi bila le demonstracija proti vladnemu načinu in se zato ne izpremeni v oboroženo vstajo. Skoro gotovo bo tudi moskovsko delavstvo opustilo stavko po vzgledu svojih peterburških bratov. Po drugih mestih si delavstvo večinoma ni pustilo zapovedovati od revolucionarjev, kedaj naj stavkajo, ampak je delalo mirno dalje.

Sedanja ruska revolucija končana.

Sedanjí položaj v Rusiji je kratko označen sledeče: Stavke in vstaje so popolnoma končane. Boje se, da sedaj napoči nasprotno, da bo vojaštvo nastopilo za mir, in že poročajo o krutem postopanju kozakov s kmeti. Značilno je tudi, da prosijo odpuščanja in se kesajo uporov celo vojaki bivši uporniki. Vlada je morebiti res naša pravo sredstvo, da pomiri armado v tem, ko napoveduje skrajšanje službene dobe vojakom in mornarjem. Poročila o Rusiji sedaj soglašajo v tem, da vlada tihota v pokrajinah vzhodnega belega carja.

Papadi, umori in upori.

Akoravno lahko rečemo, da je ruska revolucija udušena, vendar se vrsté še vedno upori in napadi eden za drugim. Tako so se uprle v mestu Rigi garnizijoče čete in niso hotele nastopiti proti 15.000 stavkajočim delavcem in so poveljniku izjavile, da nočejo opravljati policijske službe. — Na neki vlak v bližini Sosnovic je bila vržena bomba. Ubila je dve ženski, težko ranila več žensk in otrok. — Finske žene, ki nosijo na svoji obleki revolucionarne znake, se jako udeležujejo revolucionarne propagande v bližini Helsingforsa. Dele tudi revolverje in bodalca in pozivajo na vstajo. Vlada je ukazala, da sodi prekri sod na smrt vse ženske, ki jih dobe pri revolucionarni Propagandi v tvornicah. — Revolucionarji napadajo javna in privatna podjetja in jih oropajo večjih ali manjših svot. V raznih

mestih so revolucionarji udri v državne tiskarne in prisilili stavce, da so tiskali stavili revolucionarne oklice.

Listek.

Dobra in slaba vzgoja.

(Priredil F. S.)

I.

Zajčev Tonček je bil usmiljenja vreden otrok. Mati so mu umrli, ko še ni bil dve leti star. Oče pa je bil siromašen loncevec, ki je hodil od hiše do hiše in služil svoj vsakdanji kruh. Ker Tomaž ni imel skrbne matere, ki bi ga bila učila in navajala k dobremu, in ker se tudi oče ne velikó brigal zanj, je umevno, da je bil zato zelo slabo vzgojen. Ker mu ni nihče vcepil v srce zlatih nauk, je v njem kmalu pognal plevel slabih strasti in otroških napak. Posebno hitro je prišel do prepričanja, da ni nobenega razločka med svojim in tvojim. Po temp prepričanju je uravnal tudi svoje delovanje in karkoli je videl na vasi lepega ali dobrega, vse je moraló iti z njim, če le ni bilo pretežko ali pa privezано. Zlezel je na sosedov skedenj in pobral iz gnezda jajca, ki jih je takó marljivo nesla »grahica«. Če so kje oprali pšenico, predno so jo dali v mlin, in jo na solncu sušili, gotovo si je tudi Tonček pri svoji svoji merico. Da se je sadnih vrtoč ogibal le takrat, če je bil kdo blizu, tega še ne omenjam ne. Pri vsem tem pa je imel neko srečo, da ga je težko težko kdo zasačil. Saj je bil pa tudi hiter kot zajc in v plezanju bi se bil še skušal menda tudi ververico. Vaščani so ga imeli na piki. Vedeli so, da kjer kaj zmanjka, gre vse nje mu na rovaš.

Nekaj časa je Tonček kradel samo iz potrebe. Njegov kruleči želodček ga je k temu neizprosljivo priganjal. Polagoma mu je to prešlo v navado, ki je kakor znanó železna srajca. Bal se ni nikogar drug zega, kakor gospoda župnika, učitelja ali orožnika. Nek nepopisen strah se ga je loteval, kadar se je spomnil nanje.

Šolo in cerkev je poznal samo od zunaj, zato je imel o obeh kaj čudne pojme. Po njegovih mislih je bilo v šoli strašno hudo življenje. Vsi učenci morajo po cel dan nepremično sedeti v klopih, učitelj pa hodi po šoli gori in doli in jih v enomer neusmiljeno pretepa. Tonček je bil vsega drugega, udarcev tudi že do dobrega navajen, a da bi ga cel dan kdo strojil, to se mu je pa vendar zdelo preludo. Proti taki kazni je lakota in žejna malenkost.

Mislil si je torej, če me kje dobe gospod župnik, me bodo izročili orožniku in ta me bo vlekel po sili v šolo; od tod tak strah pred temi osebami. Ko je pohajkoval po vasi, se je splazil nekoč trepetajočega srca tudi pred šolo. Hotel je slišati, kako ječe in tulijo učenci pod učiteljevimi udarci. Toda tega ni čul, pač pa se je slišalo skozi odprta šolska okna, kako so učenci glasno brali:

»Bog vse vidi, Bog vse ve,
Greh se delati ne sme.«

Vsega tega ni mogel umeti; tudi si belil s tem glave, ampak hitro jo je položil na stran.

Ob nedeljah je včasih plaho prihitel pred cerkev in poslušal ubrano petje in gungljanje. Rad bi bil šel v cerkev, pa si ni bal. Bal se je, da ga ne bi pograbil gospod župnik in ga tirali v šolo.

Spomladi pa se je prigodilo nekaj, kar je Tončku globoko zarezalo v srce — mrli so mu nenadoma oče. Bil je še premladen, da bi bil umel, kaj to pomeni; zaman si je izkušal pojasniti, zakaj se je toliko ljudi zbralo okrog njegove kočice, še bolj pa se mu je čudno zdelo, ker ga ni opoben ozmerjal niti zapodil, kot po navedi. Ko so mu povedali, da bodo prišli k četemu gospodu župniku, ponj pa orožniki, da bodo odvedli k županu, ki bo zanj skrbel, se ga je polastil silen strah.

Gospod župnik bodo prišli! Orožniki bodo vzeli, k županu ga bodo tirali — se to mu je stopilo kot nekaj nepopisno groznega pred oči — — — Malo se je zrl okrog sebe, potem pa zbežal kot obreljena srna, še predno ga je mogel kdo držati.

Bežal je čez drn in strn, čez njive in travnike in šele sredi košatega gozda se ustavil. Splezal je na visoko drevo in se zrl med med gosto vejevje. Ura je minovala za uro, solnce je zašlo in večerni mrak se je razprostrl po gozdu. V mlaki robu gozda so se oglasile žabe, v gozdu škovikale sove, Tonček pa je potihoma stal.

Med grmovjem je začelo nekaj šumeti, zdaj zdaj se bo pokazal orožnik — pa ni bilo. Lačna lisica se je oprezno prižgala iz grmovja. Tonček je nepremično del na debeli veji, samo zobje so mu po blišklepetali vsled mraza. Noč se mu je zdelala neskončno dolga. Slednjič se je začelo polagoma daniti in ves gozd se je pretil iz trdnega spanja. Ko je zažarelo na besnem oboku svetlo solnce, je tudi mištrah in spustil se po deblu nizdol.

Na tleh je malo postal in oprezno poslušal, če je vse mirno. Ko ni slutil nobene nevarnosti okrog sebe, ga je izpreletelo tako nepopisno veselje in krepak juhu-humu je ušel iz malih prsi in se raznesel po gozdu.

II.

Za pomladjo je nastopilo vroče solnce, to se je umaknilo mokri jeseni.

Brez očeta, brez matere in brez dovoljenja se je klatil Tonček okrog. S prosenjem in s tatvino se je preživel, saj izkušen ni bil. Kos črnega kruha se mu je delal gosposko kosilo in ukradeno jajce najboljše slaščiča. Če ni bilo drugega, so mu dobre drobnice ali kako jabolko. Njegovi zobki so pohrustale vse, njegov žetec je premlel vse. Žuboreč studenček mu vsem vasi mu je hladil žejo. Ljudi se je bal vedno bolj in bolj, orožnika, učitelja in gospoda župnika se je bal še vedno. Vendar je bil Tonček srečen!

Ker se ni zavedal, da ne dela prav, je vesel, če je sprosil kos kruha, ali najedel sadja, da se je najedel.

Pogostu se je na cesti pridružil kakemu popotniku in ko je ta v senci zaužil svoje borno kosilce, je pogosto tudi Tonček dobil kak grizljaj. Kdor je videl razcapanega dečka, ko je pohajal od vasi do vasi, bi ga gotovo imel za silno izprijenega. Vendar pa po naravi ni bil hudoben, saj ga je samo sila in zanemarjenje spravilo v ta žalostni položaj. Toda čeprav so ljudje ubogega Tončka sovražili in ga preganjali, dobrotljivi oče nebeški ni pozabil nanj. On, ki oblači lilije na polju in ki pusti svoje solnce sijati na dobre in hudobne, na pravične in krivične, on je poskrbel tudi za Tončka.

Bilo je pozno v jeseni. Pogosto deževje mu je bilo silno nadležno. Ko ga je dež premočil, je moral potem dolgo časa stati na solncu, da se je posušil. Od njegove obleke je padala capica za capico. Črevlje je že zdavno raztrgal in gotovo mu ni bilo posebno prijetno, ko je bos tekal po bodečem strnišču, če ga je kdo preganjal.

Tudi za hrano mu je šlo vedno bolj trdo. Tupatam je bilo na kakih njivah še kaj krompirja ali kaka repica; tudi sadje so bili kmetje že večinoma spravili. Izbrati torej Tonček ni mogel.

Samo nekje bi se še dobila lepa in dobra jabolka — na župnikovem vrtu. Dobro je vedel zanj, toda treba bi bilo iti mimo bogatega mlinarja, ki pa na Tončku ni bil nič posebno naklonjen. Ko je na njegovem vrtu nekoč otresel malo breskvico, je poččeval mlinar sultana nanj in treba je bilo strahovito teči, da mu je ušel z drznim skokom čez široki potok.

Danes je sklenil Tonček, da bo šel obiskat župnikov vrt. Ali je sploh kaj boljšega zanj na svetu, kot so rdeča, zrela jabolka?

V primerni daljavi od mlinarjeve hiše se je pomikal proti župnišču. A mlinarjev sultan mu je prihitel po poti nasproti in ni se mogel drugače maščevati nad njim, kot da ga je prevrnil v vodo. Kmalu je bil pred zagrajenim župnikovim vrtom. Plašno je nekaj časa poslušal, potem pa splezal spretno čez plot. Ker na vrtu ni bilo kamenja ne okleškov, da bi bil klatil z njimi jabolka, je splezal na polno jablano. Jabelko za jabelkom je zginevalo v njegovih žepih in ko so bili ti polni, pa v njegovem žepu. Tudi tu notri jih ni šlo malo, ker Tonček je imel ob sličnih prilikah izvrsten tek in ostre, zdrave zobe.

Popolnoma zadovoljen s svojim plenom se je počasi pripravil na odhod. Spuščal se je vedno nižje in nižje; bil je že na zadnji veji, kar — se odpro vrata v župnišču in na vrtu se pokažejo gospod župnik. V vsakem drugem slučaju bi bil Tonček pokazal, kake urne noge mu je dal Bog, a zdaj se je tako prestrašil, da na beg niti misli ni. Stisnil se je tesno k deblu, da bi ga gospod župnik ne zapazil; toda bili so takoj pod jablano.

Tonček je drgetal od strahu in niti besedice ni mogel ziniti. Nemo je zrl v župnika, dasi je drugače bežal pred njim, kolikor je mogel. Kaj neki bo zdaj? Strašno! Tončku se je zdelo, da mu bije zadnja ura.

Toda bilo je vse drugače!

Lepo oblečeni gospod ga niso začeli zmerjati ali kamenjati, kot vaški gospodarji, če so ga zasačili na vrtu. Sivolasi starček je nateknil očala, dejal roko na čelo, da bi se varoval svetlih solčnih žarkov in prijazno vprašal:

»Kaj pa delaš tu gori?«

»Ro—ro—rožice trgam,« zasiokal je Tonček.

Medtem je prišla tudi župnikova kuharica Neža na vrt in takoj opazila mladega tatiča na drevesu.

»Aha, zdaj ga pa imamo, zdaj ga pa imamo, ta je kazni prav potreben,« tako je gostolela in vihtela metlo po zraku.

Tončku se je zdel položaj silno nevaren. Zato je hitro splezal malo višje, da ga Neža ne bi žadela z metlo, in ker se je zdaj čutil varnega, ji je prav z veseljem pokazal jeziko.

»Hitro se poberi dol!« je kričala kuharica, toda dečku se je zgoraj zdelo vse bolj prijetno, kakor spodaj, saj v teh razmerah. Ker mu Neža ni mogla drugače do živega, je pograbila debelo repo in jo vrgla na jablano.

Toda gospod župnik so jo posvarili: »Neža, Neža, pazi, da mu kaj ne narediš! Kaj bi bilo, če bi doli padel in se pobil!«

»O, saj ne bom padel, ne! Pa tudi z metlo me ne bodo,« se je oglasil Tonček na jablani, nekoliko bolj srčno, kakor bi bil storil prej, dokler ga niso gospod župnik zagovarjali.

»Čakaj, po mlinarjevega hlapca bom šla, da te bo spravil doli,« jezila se je Neža še bolj.

»Ni potreba, Neža! Rajši prinesi meni stol in knjigo, ki sem jo pustil na mizi. Saj fantek je že tako preveč preplašen!«

Neža je ubogala čeprav nerada in počasi odšla v župnišče. Tončku je postalo precej lažje pri srcu.

Neža je prinesla stol in knjigo in odšla takoj nazaj v župnišče. Gospod župnik pa so se usedli na stol pod jablano in brali iz knjige poglavje o »krščanski potrpežljivosti«.

Tonček je zlezal na drugo vejo, kjer je bolj priročno sedel in se spravil zopet nad jabolka. Pečke in zjedi je metal na tla ravno pred gospoda župnika, ki so mirno brali iz svoje knjige. Ko so prebrali dotično poglavje, so zaprli knjigo in se ozrli zopet na jablano.

»Pojdi doli, bova šla kavo pit!«

»Ne grem.«

»Zakaj ne?«

»Zato.«

»Čegav pa si?«

»Ne vem.«

Ker so gospod župnik izprevideli, da tako ne bodo ničesar dosegli, poskusili so na drug način spraviti »ptička« z drevesa. Zapazili so, kako revno je deček oblečen, da obuvala sploh nima, dasi je bilo že precej hladno vreme.

»Kaj pa bodeš počel, ko ne bo nikjer več jabolok in drugega sadja? Pomisli, prišla bo zima, sneg bo zapadel vrte in njive, mrzla burja bo brila krog in krog, ti pa boš bos in tako slabo popravljen. Mraz bo ve-

dno hujše pritiskal, ti boš ostal ponoči kje zunaj in boš zmrznil.«

Tonček je vse to dobro razumel. Žalostno je pogledal na svoje umazane bose nožice in na svojo raztrgano obleko, nasklonil se na deblo in bridko zajokal. Župnik so se domislili dobrega Pastirja, ki je rešil zašlo ovčico in deček se mu je v srcu zasmilil.

»Neža! Neža! Prinesi moje črevlje ven!«

Neža jih je prinesla čez malo časa s precej začudenim obrazom.

Župnik so jih postavili pod jablano in dejali:

»Dečko, poglej jih, ali so ti všeč? Če prideš doli, pa bodo tvoji.«

Za Tončka to ni bila malenkost. Spomnil se je zime, burje, snega in svojih bosih nog. Sklonil se je nekočko naprej in dolgo opazoval obuvalo pod jablano.

»Ti so mi preveliki.«

»Neža, prinesi svoje stare čizme sem!« veleli so gospod župnik iznova.

»Moje?«

»Da, tvoje!«

»Sem jih dala ravno popraviti, so pri črevljarju.«

»Pa prinesi svoje prazniške.«

Neža je bridko vzdihnila in odšla nazaj v župnišče. Počasi se je vrnila in postavila pred gospoda župnika par novih čizmov.

»Ali so ti tile všeč?«

»Da, ti bi pa že bili!«

Ko so gospod župnik Tončku še za gotovo obljubili, da bodo čizmi njegovi in da ne bo tepen, je ta počasi splezal na tla. Boječe je sedel v travo in nategnil obuvalo na noge. Ko je videl, da se mu res ne bo zgodilo nič hudega, se je ohrabril in šel z gospodom v župnišče. V veži je sicer po nesreči stopil Nežinemu ljubljencu, debe-

lemu mucu, na rep, da je ta strahovito zasopihal in zamijavkal, tudi je prevrnil skledico kave na beli mizni prt, kar je Nežo strašno jezilo, toda reči si vendar ni upala ničesar, ker so bili gospod župnik tako potrpežljivi.

Silno po strani je pogledovala malega pritepenca, ko pa se je ta umil, počesal in preoblekel, pri vsem tem so mu morali gospod župnik pomagati, se ji pa ni zdel več tako oduren. Tako da je bila naposled tudi ona s tem zadovoljna, da ostane Tonček zanaprej v župnišču, ker nima sam nikakega domovja.

Tonček se je v župnišču kmalu privadil. Svoje razposajenosti seveda ni opustil, kakor bi trenil. Kjerkoli je bilo le kolikšaj prilike, se je malo »pozabaval«, seveda po svoje. Včasih je natlačil gospodu župniku pipo z listjem, hlapcu je skrnil bič, dekli je nasul zvečer v črevlje peska, Nežino ruto je navezal psu na rep in ga podil po vasi.

Ljudje so zmajevali z glavami in trdili, da bi bil bolj sposoben za prisilno delavnico, kakor pa za župnišče; gospod župnik pa so se neumorno trudili, da bi mu pregnali mladostne muhe in ga vzgojili v dobrega otroka. Mnogo lepih naukov in besed je bilo, treba, predno so ga spravili tako daleč, da je šel — v šolo.

Ko je Tonček videl, da v šoli ni tako strašno življenje, kot si je domneval, in da je tudi gospod učitelj jako dober človek, se je prav marljivo poprijel učenja. Saj glavo je imel dobro. Učitelj je pazil nanj še s posebno ljubeznjivostjo, ker je vedel, da se bo dalo z njim še kaj doseči.

Nepričakovan dogodek je pripomogel Tončku do splošne veljave pri vseh vaščanih. Nekega vročega poletnega dne je treščilo v farno cerkev. Predno so prihitali ljudje s polja gasit, je bila že skoraj

vsa v plamenu. Rešiti se ni dalo nič, samo po sv. Rešnje Telo je hitel gospod župnik s smrtno nevarnostjo. Zaman so mu branili ljudje in ga s silo vlekli nazaj. Hitel je v goreče svetišče in — Tonček je skočil za njim. Ko se je po par trenutkih vrnil župnik nepoškodovan iz cerkve z Najsvetejšim v roki, je Tonček pred njim zvončkal, v drugi pa je nesel nekaj mašne obleke, kolikor jo je mogel v hipu pograbit zakristiji.

Ljudje so zrli ta prizor kakor bi okameneli. Župniku so zablestele solze v očeh, ko je videl, da njegov trud z izgubljenim dečkom ni bil brezuspešen. Ko je bilo Najsvetejše na varnem, je pritisnil Tončka na svoje srce in ga pobožal po laseh. Na večer istega dne so se zbrali vaški možje v gostilni »pri Barbi« in se pogovarjali o grozni nesreči, ki jih je zadela. Vsi so pohvalili tudi Tončka radi njegovega junaškega čina. Učitelj, ki je bil tudi slučajno navzoč, je dejal, da je Tonček med vsemi učenci najbolj bistre glave; škoda bo, če se ne bo mogel za kaj več izučiti.

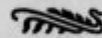
Po kratkem razgovoru so možje sklenili, da bodo dali Tončka na svoje stroške v šolo. Posebno župan je obljubil obilno prispevati k temu.

* * *

Od tedaj je minilo mnogo let.

Dobrotljivi gospod župnik je že zdavnaj odšel po zasluženou plačilo na oni svet. Njegove ovčice pa vodi danes mlad, pobožen duhovnik, ki je res pravi oče svojih faranov. Posebno skrbi za reveže in za zapuščeno mladino. Njegovega praga ne zapusti nobeden brez lepega daru in tolažljive besede.

To ni nihče drugi, kakor naš Tonček.

Razgled po domovini.

Stanovanja za udeležence tretjega slovenskega katoliškega shoda, ki bo v Ljubljani dne 26. do 28. avgusta, nabira pripravljalni odbor. Prosimo, naj pri tem pomaga pripravljalnemu odboru vsak somišljenik »Slovenca« v Ljubljani. Opozorite na to svoje znance, posebno gospodinje, ki imajo med šolskim letom na stanovanjih dijake ter naznanite **zadnji čas do 20. avgusta** stanovanja in plačilne pogoje ali v trafiki g. Šukala pred Škofijo ali pa v uredništvu »Slovenca«, ki je nad Katoliško tiskarno.

Društvene zastave na tretjem slovenskem katoliškem shodu. Udeležbo zastav na tretjem slovenskem katoliškem shodu posameznim društvom ni treba naznanjati oblasti. Društva naj naznanijo, da pridejo z zastavami sarno pripravljalnemu odboru za III. slovenski katoliški shod, potrebna naznanila oblasti potem preskrbi za vsa društva »Slovenska krščanska socialna zveza«.

Dinamit na progi električne železnice v Ljubljani. Pred tednom je neki lopov položil na progo električne železnice na Dolenjski cesti na ovinku na kolodvor v papir zavit dinamit. Ko je pripeljal električni voz ob tri četrt na deset proti kolodvoru, je pod vozom naenkrat počilo kakor kanon. V vozu se je

naenkrat odprl pod in v vozu je bilo toliko dima, da je bila za trenutek tema. Detonacija je bila taka, da bi bil sprevodnik Stern skoro padel. K sreči ni bilo v vozu nobenega človeka, ker, ako bi bili ljudje v vozu, bi se bila prigodila gotovo velika nesreča. Tudi pred par dnevi se je čul ob istem času in na istem prostoru pod vozom pok, samo da je bil slabši. Upati je, da se pride lopovu, ki to provzroča, na sled.

Udeležencem katoliškega shoda. Pripravljalnemu odboru prihajajo pisma iz vseh stanov glede načrta resolucij, ki se stavijo na katoliškem shodu, in oglašajo se razni naveti in govorniki. Kdor želi staviti kak navet, pride do besede v ponedeljek, 27. t. m., a naj to prej naznani na pripravljalni odbor (naslov: dr. Evgen Lampe v Ljubljani), da se uvrste med govornike. Kolikor se more doslej spoznati, bodo poročila in razgovori v odsekih nad vse zanimivi.

Umeščen je bil v soboto 11. t. m. na župnijo sv. Duh pri Krškem č. g. Jakou Žust, mestni kaplan v Krškem.

Resnica o koroškem mandatu. Hudobne laži so nakupičili koroški in nekoroški liberalci g dr. Susteršiču radi volilne reforme. Nekateri laži so se že razkrinkale, a največja laž,

s katero so delali ti brezvestneži proti dr. Susteršiču se je pred dnevi razkrila. »Narod« je namreč skliceval se na voditelja koroških krščanskih socialcev Weissa, češ, da je temu dr. G e s s m a n n, vodja dunajskih krščanskih socialistov v odseku rekel: »Kaj pa vendar hočete, mi smo delali v sporazumu z dr. Susteršičem«. Odgovorni urednik »Slovenec« dr. Ž i t n i k je takoj pisal dr. Gessmann in ga vprašal, kaj je na tem. Dr. Gessmann je pisal poslanca Žitniku takoj daljše pismo, ki ga je »Slovenec« doslovno ponatisnil. Iz pisma se uvidi, da ni dr. Gessmann nikdar in nikomur govoril zgorajšnjih besedi, in jih tudi ni mogel govoriti, ker je videl, koliko sta se trudila ravno dr. Susteršič in dr. Ploj, da bi bila dobila večino za koroške Slovence. Da pa niso krščanski socialci glasovali za Korošce, pravi Gessmann, je vzrok ta, ker so se bali, da se v tem slučaju razbije volilna reforma, katere odločni pristaši so krščanski socialci. Obsodbe vredna je gonja liberalcev proti Ploju in Susteršiču in vsa očitanja so neutemeljena. — Dolžnost slovenskih Korošcev je sedaj, popraviti krivico, ki so jo storili dr. Susteršiču.

Hrvaški dnevnik »Hrvatstvo« se čudi, da se hočejo katoliški Korošci odtegniti III. slovenskemu katoliškemu shodu, ki nima ničesar

opraviti s politiko. Zeleti je, da se otresejo koroški Slovenci terorizma in da pridejo na shod v Ljubljano. Saj bo to njim samim največ koristilo.

Kako se izvršuje celovške sklepe? Liberalni »Narod« je ponatisnil celovški »Mir« z njegovimi napadi na dr. Šusteršiča in druge poslance »Slovanske zveze«. Kakor je »Narod« imel že prej v rokah od celovških liberalcev dopisane mu resolucije, nego so bile na shodu sprejete, tako je tudi »Mir« ponatisnoval že prej, nego je prišel v Ljubljano. Izvedeli smo, da je bil nedavno urednik »Mira« Ekar v Ljubljani, kjer je bil z dr. Trillerjem in drugimi liberalnimi voditelji v gostilni »Pri roži«, koder se liberalci shajajo in kamor je prinesel revizijske odtise zadnje številke »Mira«. Ta Ekar je po nekem nam sumljivem naključju tajnik katoliškega političnega društva za Koroško in urednik lista, ki ga subvencionira družba sv. Mohorja, cerkvena bratovščina! In ta dopisuje v »Narod«, odvrta Korošce od katoliškega shoda in kuje naklepe proti katoliški organizaciji z dr. Trillerjem, sourednikom »Slov. Nar.«, katerega geslo je »Proč od Rima!«! Ali to ne odpe oči celovskim zaupnikom? Vam katoličanom so prepovedali v Ljubljano na katoliški shod, a od Vas plačani urednik in tajnik pa sme v Ljubljano z liberalci kovati naklepe, kako bi Vas še bolj dobili liberalci pod svojo peto! Ako sme Ekar na liberalne sestanke v Ljubljano, smejo katoliško misleči Korošci tudi na katoliški shod! To bi bilo nečuvno ponižanje, bila bi neznačajnost in strahopetnost, ako bi katoliški Korošci tako dali pometati s sabo in si dali diktirati prepričanje in taktiko od ljudi, ki so zato nastavljeni, da služijo njihovim idejam, ki jih razdirajo in se bratijo z najhujšimi nasprotniki. Mi Vas vabimo, da zidamo in gradimo, in Vi se daste terorizirati, da ne greste k nam; oni, ki bi jih morali Vi soditi in klicati na odgovor, pa svobodno vrše svoje razdiralno delo. Ali se je pa morda sešel Ekar z ljubljanskimi liberalci v smislu sklepa zaupnega shoda? Ali g. Einspieler, ki je lastnik »Mira« ve za to, ali se godi to morda po njegovem naročilu? Zahtevamo odgovora na ta vprašanja! Sicer se Ekar izgovarja v zadnjem »Miru«, da ni »Slovenčev« poročilo resnično. Vendar pa sam priznava, da je bil »Pri Roži« in se razgovarjal z dr. Trillerjem. Nam, ko poznamo to najliberalnejšo gostilno in dr. Trillerja, zakletega sovražnika sv. cerkve, ta izpoved Ekarjeva popolnoma zadostuje.

Podporno društvo cerkvenikov naznanja svojim članom, da bodo imeli člani, ki se udeležijo katoliškega shoda svoj lastni sestanek in razgovor na ponedeljek 27. t. m. ob 12. uri v dvorani »Krščanske socialne zveze« v »Unioni«. Vhod iz franciškanskih ulic. Zeleti je, da se tega važnega sestanka udeležijo člani kar najbolj številno.

Sv. Oče Pij X. je poslal laškim škofom posebno pismo, v katerem opozarja na slabe strani moderne struje, ki se širi tupatam po Laškem. Sv. oče nadalje priporoča duhovnikom in vernikom, naj poslušajo škofo, ter jim zapoveduje naj delujejo le v onih društvih in pišejo le v tiste časopise, ki so od škofa odobreni. Ta poziv sv. očeta si zapomnimo tudi mi. Nikdar in pod nobenim pogojem ne naročajmo, razširjajmo, beremo ali dopisujemo v veri sovražne liste, kakršni so »Slovenski Narod«, »Gorenjec«, »Notranjec«, »Soča«, »Primorec«.

V Postojni so odkrili 12. t. m. jako slovesno spomenik M. Vilharju. Došlo je od vseh strani k odkritju brezštevila ljudstva in razna društva.

Češki liberalci Choc o slovenskih mandatih. Na nekem shodu je dokazoval poslanec

Choc, da bodo po novi volilni spremembi vsi Slovani prikrajšani razven Slovencev. Ti dobe toliko poslancev, kolikor jim gre po pravici, namreč 24. Ta poslanec sam priznava, da je voditelj Slovencev dr. Ivan Šusteršič pri vladi to dosegel, da ne bodo Slovenci prikrajšani. Ta izjava iz ust liberalnega poslanca je lepo praznanje za našega izbornega voditelja dr. Šusteršiča. Če bi Choc vedel, kaj vse piše »Narod« o dr. Šusteršiču, da je izdal Slovence i. dr. bi se prijel za glavo in rekel, da ti liberalci gotovo norijo.

Volilna reforma in Jugoslovani. Pod tem naslovom je napisal državni poslanec dr. Ivan Šusteršič več člankov v »Slovencu«, v katerih je označil delovanje »Slovanske zveze« ter zavrnil napade liberalcev, ki so še vedno najstrupenejši nasprotniki vsake razširjene volilne pravice, po kateri bodo izginili s površja. Liberalna stranka na Kranjskem je sicer skrpala volilna okrožja in jih predlagala po bradaču Plantanu v odseku. A ti volilni okraji so bili tako zmešani, da je velika večina poslancev zavrgla ta nestvor. V načrtu, ki so ga liberalci predlagali, se vidi vse sovraštvo liberalne svojati proti ljudstvu in njegovim pravicam ter ves strah, ki ga ima nazadnjaška liberalna stranka pred svobodnim razvojem našega ljudstva. Popolnoma prav je torej bilo, da so poslanci vseh strank odobrili vladni načrt, ki je mnogo bolj in pravičnejši nego Plantanov. Obsodbe je vredno, da je Plantan s svojim predlogom hotel naravnost škodovati belokranjski železnici. Kot poslanec belokranjskih mest bi se moral potegati v prvi vrsti za to neobhodno potrebno železnico. Toda kaj je storil? Predlagal je, da naj se Bela Krajina priklopi kočevskemu okraju. Če bi bil obveljal ta predlog, prizadel bi se bil zelo nevaren udarec belokranjski železnici, ki naj veže novomeški okraj z Belo Krajino in teče dolje do Ogulina in Karlovca. Ravno zato pa je treba tesnega združenja novomeškega okraja in Bele Krajine. Trgati torej Belo Krajino od Novega Mesta, kar je nameraval Plantan je naravnost zločinstvo proti belokranjski železnici. Belokranjci bodo brezdvomno hvaležni dr. Šusteršiču, ki se je potrudil, da je propadel Plantanov škodljivi načrt.

Ljubljanski socialni demokrati se po dolgem omahovanju začeli stopati za krščanskimi socialci. Ti so bili namreč prvi, ki so zahtevali od ljubljanskega župana Hribarja razširjenje volilne pravice za občinski svet. Hribar je dal sicer častno besedo, a do danes je še ni izpolnil. Njihovo glasilo »Rdeči Prapor« zahteva odločno, da se reforma kmalu predloži, češ, preneumnih izgovorov, ki so jih napravljali občinski svetniki z županom je že več kot dovolj, sedaj naj slede dejanja. Sedaj bomo čakali, s kakim izgovorom se bo mogočni Hribar skušal spraviti iz zadrege.

Novo politično društvo z imenom »Vodnik« se je ustanovilo v Spodnji Šiški za sodni okraj Ljubljana.

Ogenj v hotelu »Ilirija«. V torek 7. t. m. zjutraj ob pol 6. uri je dvakratni strel iz Gradu naznanil ogenj v hotelu »Ilirija«. V podstrešju je najbrže že čez noč telo v ropotili, ki je bila tam shranjena, proti jutru pa je izbruhnil ogenj. Požarna bramba ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva, ki je prišla s priznano hitrostjo in spretnostjo na pogorišče, je ogenj naglo pogasila in preprečila tako vsako večjo nevarnost. Na pogorišče je prišel tudi društveni zdravnik gospod dr. Zajc, ki je stopil tudi v akcijo. Gasilec Kumlj se je namreč ranil na nogi ob žrebelji, ki je štrlel iz ogorka. Ogenj je napravil škode nad 2000 kron.

V kupeju II. razreda je poskal prenočišča. Neki brivski pomočnik se je v pon-

deliek 6. t. m. pripeljal v Ljubljano po svojih opravkih. Tu je pa naletel na svoje prijatelje, s katerimi je toliko časa popival, da je »zabunkal« zadnji vinar. Ker so ga nato prijatelji zapustili, sam pa ni imel denarja za prenočišče, je šel na kolodvor in se vlegel v kupej II. razreda. Tam so ga zapazili železničarji in ga izročili policiji, ki ga je po dognani identiteti izpustila.

Kranjska industrijska družba je na mesto nedavno umrlega podnačelnika gospoda Josipa Luckmanna izvolila za podnačelnika gospoda Julija Deutscha. V upravnih svet je izvoljen sin pokojnega gosp. Josipa Luckmanna, gospod Josip Luckmann. Za trgovskega ravnatelja kranjske industrijske družbe na Jesenicah je imenovan gospod Karol Noot, sedaj tovarniški ravnatelj na Dunaju.

Duhovniške spremembe v ljubljanski škofiji. Imenovan je bil župnik v pokouju v Spodnjem Berniku pri Cerkljah č. g. Balt. Bartol za kn.-škofijskega svetovavca. — Premešeni so bili gg. kaplani: Vojteh Hybašek iz Kranja k sv. Jakobu v Ljubljano, v Kranj Valentin Sitar iz Šmarja pri Ljubljani, Janko Petrič iz Zagorja k sv. Petru v Ljubljano, v Zagorje Matevž Sušelj iz Vipave; v Vipavo Franc Gaberšek iz Št. Ruperta; v Št. Rupert Ivan Strajhar iz Metlike, v Metliko Peter Natlačen iz Toplic; Štefan Terškan iz Št. Petra pri Novem mestu v Prečino; Josip Lavtar iz Vrhnike v Št. Peter pri Novem mestu; Franc Zega iz Preserja v Črmošnjice; Ivan Dežman od Sv. Trojice pri Mokronogu v Preserje; Josip Mensinger iz Prečine kot ekspozit na Razdrto; Ivan Baloh iz Mengša v Dobropolje; Anton Merkur iz Razdrtega v Mengeš; Anton Golf iz Dobropolja kot župni upravitelj v Stuge; Alojzij Volc iz Trnovega v Šmarje pri Ljubljani; Janez Cuderman iz Velike Doline v Trnovo pri II. Bistrici; Alojzij Kralj iz Sodražice v Veliko Dolino.

Na III. slovenskem katoliškem shodu bode svirala narodna šoštanjnska godba in sicer v nedeljo 26. t. m. Kakor znano ima ta godba jako izborne igralce. V ponedeljek in torek svira ljubljanska društvena godba.

Zaupni shod v Rajhenburgu pri Krškem je postavil za prihodnjo deželno-zborsko volitev v brežiškem okraju kandidata g. dr. Jankoviča, zdravnika v Kozjem. — Liberalen kandidat je nek B'az Kunelj, ki je pa pristen »Narodovec«, zato ga ne more noben katoliški štajerski kmet z mirno vestjo voliti. Na dan volitve pridite vsi na volišče in oddajte svoje glavo katoliškemu možu, vrlemu g. dr. Jankoviču, ki bo najbolje zastopal vaše koristi v deželnem zboru v Gradcu.

+ Sijajni shod »Kmetске zveze« pri Novi Štifti. Včeraj je priredila »Kmetška zveza« pod predsedstvom deželnega poslanca Jakliča shod, ki se je obnesel tako krasno, da ga lahko smatra »Kmetška zveza« kot svoj najlepši dosedanji dan. Do 1000 ljudi se je sešlo na primaznem griču okoli lepe cerkve pod košatimi lipami. Državni poslanec g. dvorni svetnik Šuklje je govoril o volilni reformi. Dokazoval je, kakšen napredek v narodnem in demokratičnem oziru ponuja vpeljava splošne

in enake volilne pravice. Slovenci, ki so šteli dozdaj 15 državnih poslancev, jih dobe odslej 24. Nemci, ki so doslej odločevali v državni zbornici, izgube večino, ki jo dobe Slovani. Res, da so pri tej reformi tudi razne krivice, kakor obžalujemo zlasti, da Korošci niso dobili drugega mandata, pomisliti moramo, da dela to reformo stara, krivična zbornica. Korist, ki jo imajo Slovenci od nje, je tako velika, da

zbor kranjski, 3. zaupnico poslancu Jakliču, 4. da se udeleže zborovavci v velikem številu tretjega slovenskega katoliškega shoda. Par liberalnih nergačev, ki je izkušalo shod motiti, a ga je moralo takoj sramotno zapustiti, in shod se je vršil v najlepšem redu ob velikanskem navdušenju za našo ljudsko stvar.

+ 40letnica mašnikovanja. Častitljevi starček monsignor Anton Rog a č, dekan v

groza. Ob polu osmih zvečer je udarila strela v kozolec posestnika Ignaca Cerarja, (p. d. Čurna) v Spodnjem Tastanu pri Moravčah. V trenutku je bil kozolec, v katerem je bilo spravljeno 300 kvintalov mrve in bil ves napolnjen s pšenico, v ognju. Prestrašeni vaščani so hiteli reševati, kar se je dalo. Čez kratek čas bila je na mestu tudi požarna bramba, ki je neumorno delala in gasila do pol ene ponoči. — Škoda je sicer velika, a v tolažbo je bila nesrečniku vsaj neutrudljiva pomoč sovaščanov in požarne brambe. Vsem iskrena zahvala!

V nesreči pač se pokaže plemenito srce, bratovsko vsaj takrat podajmo si roke!

g Novice iz Dola pri Ljubljani. Pekletov oče iz Ihanu so nas tri leta dražili, češ: Pri vas v Dolu imate uro kot v peklu (ker vedno enako kaže). Naj pa sedaj pridejo pogledat novo uro: Črna je res, a ima pozlačene kazalce, in kar je glavno, kaže na vse štiri strani. Še v Ihanu nimajo take! Izdelal jo je Bogdan oblak z Vrhlike.

g Sprejem novega č. g. župnika je bil prav slovesen in prisrčen. Šolski otroci z zastavo in vsi javni zastopi, graščak in tovarnar, so pozdravili novodošlega pastirja, ki je bil vidno presenečen. Pomenljive so besede, ki jih je govoril na pozdrav tukajšnjega izobraževalnega društva: izrazil je veselje, da je tako društvo ustanovljeno, ker je prepotrebno v sedanjih časih in obljubil je, da hoče vse svoje moči posvetiti njegovemu prospehu. Bog daj vnetemu pastirju obilo blagoslova! — Za katoliški shod se pridno pripravljamo, zlasti v društvu. Pride nas čez 40 v Ljubljano, upamo, da nas bo skupaj lepa armada. Kljub obilnemu poljskemu delu v društvu le ne ročivamo; pred kratkim so Marijine družabnice ponovile igro: sveta Neža, za smeh pa sta skrbela »lajtnant Potrato in njegov sluga Štefne«. Zal, da nam je »Štefuc« najboljši naš igralec pobegnil — v Ameriko.

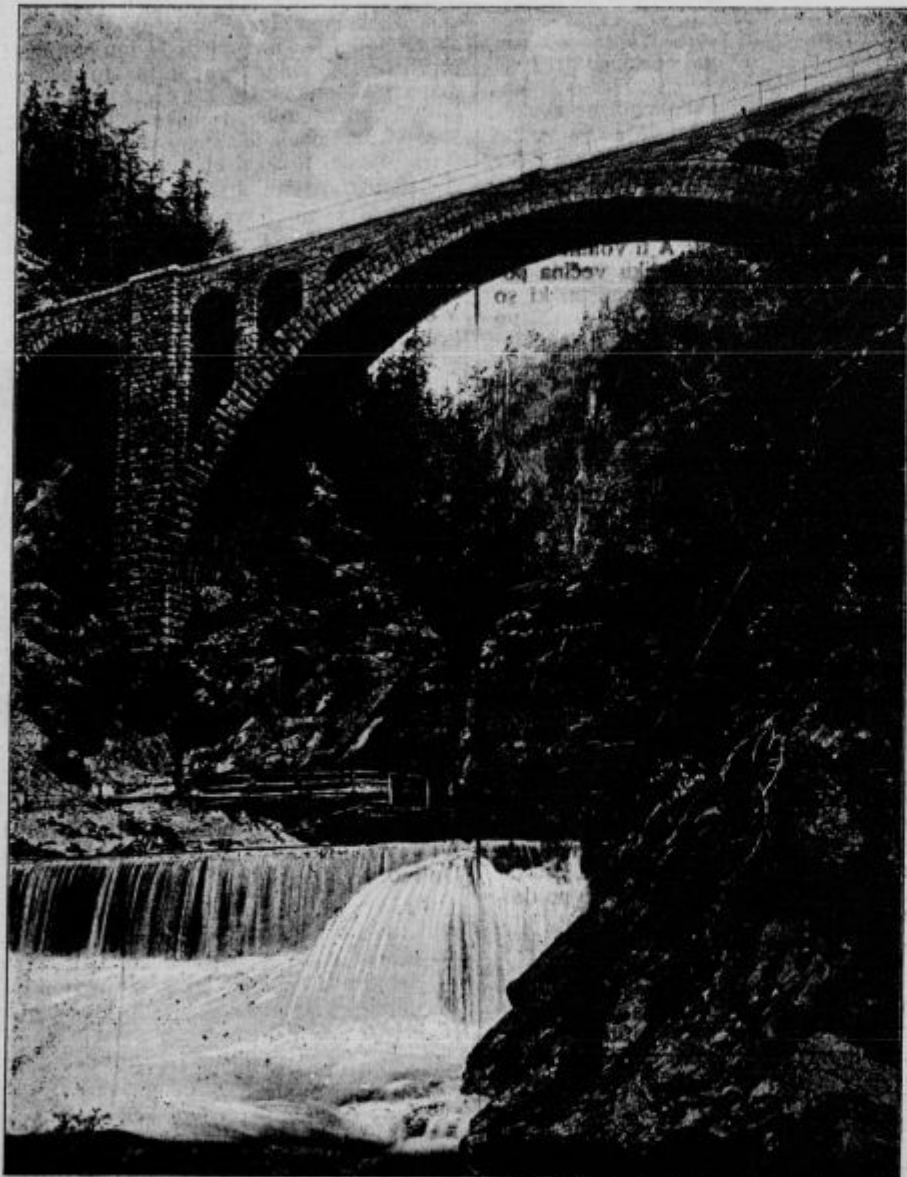
Izpod Grintovca.

g Babičev fantek in Hočevarjev Tomaž iz Pšate sta šla 22. julija k županu v Cerkljah po 1000 K, ki jih je razpisal gospod kaplan na sumničenje »Gorenjčevo«. Čudno smo gledali ta dva siromaka, ki sta prišla po kronce kot po milodare berači kvaterno nedeljo. Škoda, da ni bila kvaterno nedelja, da bi bil dal župan vsakemu eno kronco, po katerih fantek in Tomaž tako hrepenita. Še enkrat poskusita kvaterno nedeljo!

g 500 kronic ni prinesel Babičev fantek še zdaj; naučil se je iz »Domoljuba« malo previdnosti, toda lažnosti se pa ne more odvaditi. Kje je 500 kronic?

g Zlagala sta se takoj v »Gorenjcu«, da je župan rekel, da gospod kaplan ničesar nima. Seveda jih je župan navil za kosmata ušesa in jima dokazal, da ima laž kratke noge. Vsi smo se jima smejali, ko sta tako hrepenela po kronicah, toda dokazati nista mogla ničesar. Tomaž, Tomaž! za kronce se trpi!

g Verni katoličani so nedvisni bujeljni. Slišali smo zadnjo nedeljo, kake surovosti je spravil Babičev fantek s pomočjo Lapajnetovo v »Gorenjca« zaradi pridige na novi maši g. Janeza Kepec. Pri Ambrožu so spravili v dopis vse polno psovka na gospode novomašnike. Psovke: pop, popič, far, otročaj, ki se je odpovedal svetu itd. so mu kar prirastle. To je pozdrav novomašnika od neodvisnih surovin! Da, še več Delajo se norca iz sv. pisma. Očetje, matere,

Most v Vintgarju.

bi bilo brezpametno, ako bi zato, ker nam ni povšeč razdelitev okrajev, odklonili celo reformo ter s tem podaljševali dosedanje krivice. Poslanec Šuklje je branil dr. Šusteršiča proti napadom in naglašal, da je dr. Šusteršič jako spretno in z velikim trudom branil slovenske koristi. Govorilo je še več govornikov, katerih govore priobčimo jutri. Shod je soglasno z velikanskim navdušenjem sklenil: 1. Popolno zaupanje poslancem »Slovenske zveze«, zlasti dr. Šusteršiču, 2. Nadaljevanje borbe za volilno reformo tudi za deželni

Hrušici pri Podgradu je obhajal 40-letnico mašnikovanja. Bog ohrani narodu blagega gospoda še dolgo vrsto let!

Gorenjske novice.

Iz kamniškega okraja.

g Strela. Dne 2. avgusta proti večeru smo imeli v moravški dolini hudo nevihto. Strela je bila, da sta nas spreletavala strah in

pomislite, kako upliva občevanje otrok s takimi brezverci! Proč od takih ljudi in njih hiš se ogibajte!

g. „Kmečka mlekarna“ dobro napreduje in zato je trn v peti „odvisnih nekmetov.“ Lažejo, da je maslo prišlo nazaj, da maslo smrdi, da so stroji polomljeni itd. Sploh so mojstri v lažeh! Ne verjame jim nihče več, samo „Gorenjec“ še in priobčuje njih laži. Slišal sem mož, ki je dobro poučen o „Kmečki mlekarni“ in se je izrazil, da vrlo dobro napreduje, in da maslo po „Gospodarski Zvezi“ vse lahko proda in je obljubil za vsak kilogram masla, za katero dokaže kdo, da je bilo „Kmečki mlekarni“ vrneno do zdaj 20 K nagrade. Fantek in Tomaž! na noge, zopet zaslužek. Stroji so novi in dobri, katere je kupila „hranilnica in posojilnica.“

g. Z lažmi hočejo pokriti svojo revščino, ki se kaže v »liberalni mlekarni«. Stroj je kupil trimasti Babičev fantek stare na Skaručni, akoprav so mu odsvetovali drugi možje, ne kupovati starih strojev. Kdo jih bo plačal, pokazala bo prihodnost. Maslo jim vračajo kupci in potem ga doma kuhajo ter prodajajo blago kot morejo. Toda nam ni nič mar, če ga prav fant po 2 K prodajajo v liberalnih gostilnah. Norec je le tisti, ki ga plača. To je gospodarska organizacija, o kateri naj pišejo v »Gorenjca.«

g. Z lažniki, ki grde celo faro v »Gorenjcu« ne bomo imeli več opraviti. Vsaj jih je župan Avman, in Mošenk, dobro prepričal laži. Vsak se sramuje teh neodvisnih lažnikov. Vsak jim ni po čeljustih, na katerega se sklicujejo. Potem pa še razpiše 500 K! Prinesi, fantek, razpisanih 500 K, ako ne, imaš res kačo v žepu. Sodrugi, pomagajte fantku in zložite vsi skupaj 500 K, da rešite »čast!?!« »neodvisnih kmetov«, potem bomo prepričari, da stojite na svojih nogah. Pečat lažnika odpravite le s tem, da pridete k županu po 1000 K, ali prinesete 500 K. No, boste vsaj eno naredili, saj Babičev fantek rad pravi, malo nas je, a smo korajžni. Korajža velja tukaj!

»Gorenjec« naj bo pa ponosen na svoje farbarje, ki so ga tako potegnili za nos, kljub temu, da smo ga mi svarili pred »neodvisnimi lažniki«.

g. Spodnji Bernik. V nedeljo 5. t. m. so raznovali naš nad vse priljubljeni dušni pastir, veleč. gospod Bartol Baltazar, biserno v. mašo. Veleč. gosp. biserni mašnik so z močnim glasom peli sv. mašo, tako, da smo se vsi čudili častiljevemu starčku. Duševno so veleč. gospod biserni mašnik mladi, tako, da človek čudi, kako z lahkoto zasledujejo tok časa. Bog jim daj, učakati še deset let in takrat bode »železna« sv. maša!

Z raznih krajev Gorenjske.

g. Ihan. »Katoliško slovensko izobraževalno društvo« je obhajalo dne 29. julija t. l. svoj prvi letni občni zbor. Društvo je že v prvem, težkem letu svojega obstanka s političnimi predstavami in veselicami, s predavanji in govori naredilo ljudem toliko veselja in odalo toliko izobrazbe, da so ljudje zadovoljni z njim, kar so tudi pokazali s tem, da se število novih udov zelo pomnožilo. Seveda nasprotnikov tudi ne manjka. Društvo ima praven delavnega odbora za ta lep napredek in hvaliti posebno pevovodjo g. Bernota in travce in igravke, ki so Ihancem naredili že dosti smehu in veselja. Društvo mora naprej, čaka!

g. Ihan. Strela. V soboto, dne 28. julija t. l. popoldne ob 4. uri je udarila strela v kozolec g. župana Karola Sojerja. Kozolec

je stal v sredi drugih poslopij in je bila največja nevarnost, da se vname ostalo poslopje in bi z županom vred pogorela še druga dva gospodarja. Sosedje se rešili okolu stoječa poslopja z veliko težavo. Gasiti so morali s samimi škafi, ker v vasi ni nobene brizgalnice. Gasilci iz sosednjih župnij niso mogli priti, še le, ko je bila nevarnost že odstranjena, so prišli gasilci iz Dola, ki so pod vodstvom gosp. Šimenca vdušili ogenj, da ni bilo več nevarnosti. Ta nesreča naj Ihance vzdrami, da si napravijo prej ko mogoče tako potrebno brizgalno!

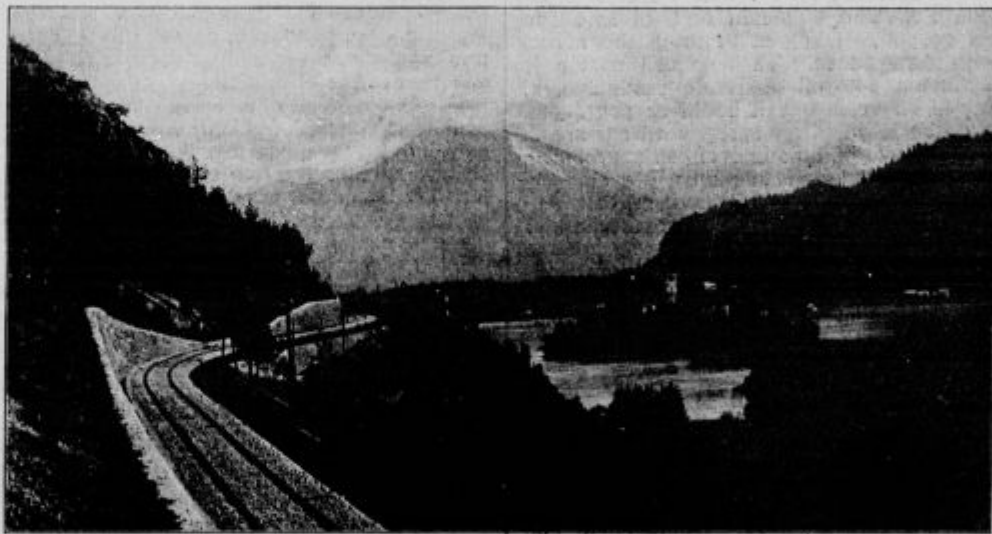
Poraz liberalcev in soc. demokratov na Jesenicah.

Včeraj popoldne je bil občni zbor »Strokovnega društva na Savi«. Liberalci so hujskali delavstvo proti sedanjemu odboru in delali na vse kriplje, da se izvoli tak odbor, ki bi bil kolikor toliko z njimi. Soc. demokratje so imeli že tri tedne sem več shodov. Kopač je prišel v teh treh tednih štirikrat na Jesenice in imel shode po § 2. Izdali so agitacijske listke s kandidati rdeče garde in jih prav na židovski način vsiljevali delavstvu. Kristan iz Idrije se je pripeljal na Savo, da bi na občnem zboru osebno vodil celo bitko in bi po občnem zboru kar pobasal blagajno in jo

Iz poročila tajnika tovariša Stražišarja posnemamo, da je imel odbor v preteklem letu 12 sej. Društvo je priredilo v preteklem letu 10 predavanj in sicer o jako važnih delavskih zadevah: o bratovskih skladnicah, o zavarovanju delavcev, o delavskih stanovanjih, o občinskih dolžnostih do delavstva itd. Veselici je priredilo društvo dve, ki ste se dobro obnesli.

Blagajnik Čebulj je poročal, da je imelo društvo v preteklem letu 7053 K 55 v dohodkov in da je izdalo v preteklem letu 3971 K 30 v bolniške podpore, 379 K 64 v pogrebne podpore. Društveno premoženje znaša 4523 K 81 v. Iz tega poročila je jasno razvidno, kako veliki so bili stroški in da je odbor jako pametno gospodaril z društvenim denarjem. Reči moramo, da je delavska organizacija na Savi vzgledna, zato pa proč z neprijatelji liberalne in rdeče garde, ki hlepe po delavskem denarju in ga hočejo pridobiti v svoje strankarske namene.

Pričela se je volitev, volilo se je po listkih in Kristan je dajal povelja svojim vernim. Slišali so se klici pijanih liberalnih barab in tudi soc. demokratje so napravili grozen vrišč. Delavci in delavke so stopali skozi nasprotno gručo in oddajali svoje glasove za poštene de-

Bled z nove železnice.

odnesel v dunajsko židovsko »Unione«, katero tako bōde ta samostojna delavska organizacija. Toda delavstvo tu kakor malokje na Kranjskem dobro pozna svoje prijatelje in neprijatelje. Boji, ki so se zadnji dve leti bili v obrambo delavskih pravic, so delavstvo poučili in mu odprli oči. Včerajšnji dan je temu jasna priča. Delavstvo je govorilo in sicer tako odločno in močnato, da je zaprlo nasprotnikom popolnoma vso sapo. Pomedlo je svoje nasprotnike korenito, in to je prav.

Ob pol 4. uri popoldne je otvoril predsednik Glavič občni zbor in poročal, da je društvo v več slučajih po njem posredovalo pri vodstvu tovarne, da so se nespozumljenja med delavci in tovarno mirnim potom poravnala. Čudno se mu zdi, da se morejo še najti delavci, ki gredo na lim liberalcem in soc. demokratom, ki hočejo da propade društvo. Pozival je navzoče, naj pri volitvi ne soglašajo z nasprotniki društva in volijo le poštene in izkušene može v odbor, katerim je na srcu procvit društva.

V istem smislu je govoril tudi tov. Štefan Veber in pozival navzoče na skupno delo.

lavske kandidate. Liberalci in soc. demokratje so takoj uvideli, da bo njih polom velikanski. Vzdržali so se glasovanja, pa so toliko bolj upili in rjuli, psovali in zasmehovali, Anton Kristan in nekaj »Sokolov« jim je pa taktiralo. Zavednemu delavstvu pa je postalo tega preveč. Prijelo je Kristana za ovratnik in ga kakor čebele sitnega in požrešnega trota postavilo na hladno. Tedaj so se pa liberalci in soc. demokrati zagnali proti Gostinčar ml. in ga hoteli vreči ven, kar se jim pa ni posrečilo vsled delavske zavednosti. Volitev se je končala in poraz nasprotnikov je bil velikanski. Oddanih je bilo 165 glasov in zavedni delavski kandidatje so dobili od 143 do 161 glasov.

Slava zavednemu delavstvu ki je odločno pokazalo, da si ne da zapovedati od oholih liberalcev in plačanih rdečih agitatorjih. Pokazalo je, da se vedno bolj oživlja med našim slovenskim delavstvom zavest samopomoči v strokovnih organizacijah.

Dolenjske novice.

Iz Ribnice.

d **Nenadna smrt.** Vse je bilo prevzeto, ko se je semanj dan, 6. avgusta izvedelo po trgu, da je nagloma umrl ribniški župan Jožef Klun. Mož v najboljši dobi, telesno krepak, duševno bister, koga bi ne pretresla novica nenadne smrti njegove. Prvič napadlo ga je v soboto zvečer, v nedeljo mu je dobera odleglo, v ponedeljek popoldne sledil je smrtni napad. Pokojnik je bil vsestransko delaven, bodisi v domačem, bodisi v javnem delokrogu. Po svojem očetu že je prejel cerkveno ključarstvo, občinski odbor mu je poveril županstvo in več drugih zastopov v načelstvo. Za njegovega županovanja se je v Ribnici mnogo koristnega napravilo. Vkljub tolikemu delu in skrbem je bil vseeno v družbi vrlo zabaven, da je bilo veselje biti v njegovi družbi. Pred letom je postavil gori v Mali gori sredi svojih gozdov prav lično kapelico in notri prestol nebeški Kraljici, naj mu zdaj tudi Ona pripravi prostor v rajskih višavah!

d **Pogreb pokojnega župana** je bil velikanski. Osem duhovnikov, domači, domačini in bivši ribniški kaplani, razni g. uradniki, mnogo županov, prijateljev od blizu in daleč in mnogo ljudstva, ga je spremlilo k zadnjemu počitku. Pohvalno je omeniti, da je ob sprevedu neki gospodar takoj za krsto glasno naprej molil rožni venec. Ta pogumen nastop je marsikomu potegnil pokrivalo raz glavo, ki sicer ni bil vajen odkriti hoditi za pogrebom. Ob grobu je dr. Sifer spregovoril par srčnih besed v slovo in, ko so pevci peli nagrobno, so vsakemu lesketale tihe solze v očeh.

d **Novo kapelico** je postavil graščak Anton Rudež v svojih prostranih posestvih, kjer ima mnogo delavcev. To kapelico sv. Antona puščavnika je 7. avgusta ribniški dekan Dolinar slovesno blagoslovil in ondi opravil presv. daritev ob obilni udeležbi Rudeževih sorodnikov in prijateljev in drugega graščinskega osebja.

Iz litijskega okraja.

d **Kresnice.** Strela je vžgala v soboto, dne 21. minulega meseca med hudim nalivom blizu Kresnic Smrekarjev hlev.

d **Smartno.** Zanimiva je bila tombola dne 5. avgusta pri Robavsu. Dobitkov je bilo mnogo in nekateri zelo porabni. — Udeležba na II. katoliškem shodu obeta biti obilnoštevilna. Fantje in možje, le korajžjo! Pokažimo svoj verski in narodni značaj. — Zadnje čase so bili veliki nalivi, tudi toča je strašila, a ni naredila še škode. —

d **St. Lambert.** Neka šema piše po »Narodu« to, kar ni ta šema še v cerkvi slišala, kar kaže, da je dopisnik tako neumna, da sliši travo rasti in še to, kar se ne govori. Dopisniku bi bilo treba na glavo pijavke nastaviti, da bi mu tisto neumno kri popile. Morda potem k sebi pride.

d **Kum.** Dne 4. avgusta popoldne je uničila grozna toča na Kumu in Ključevici vse popolnoma. Celo krompir je za leto uničen, ker se ne bo več obrastel. Revščina je velika, ker je tudi lani vse uničila toča.

d **St. Vid.** V nedeljo sv. Trojice je prišla v našo župnijo požarna bramba iz Smartna pri Litiji. A nekateri brambovci, zlasti načelnik Robavs, so tako bogokletno govorili, Marijo kleli, da je bilo groza. Drugi dan je pobila toča, in ljudje so sklepali, da je to kazen božja za bogokletstva. Zato svetujemo bogokletnežem v Smartnem, naj doma ostanejo, sicer bodo drugič bežali. Tiste tu, ki so se pa od nas izleta udeležili, si bomo dobro ogledali.

d **Božjast** je vrgla 23letnega sina posestnika Lahovca v potok, ki je bil vsled deževja

narasel. Fant se je v potoku zadušil. — Nova šola je dozidana. — Za hribom je umrl 78 let stari prevzidar Jožef Janež. — Novo mašo je daroval zgodaj jutraj prav natihem in brez kričeče zunanosti pri podružnični cerkvi sv. Marijete dne 13. julija g. Franc Zorko. Čujemo, da bo g. novomašnik nastopil svojo pastirsko službo v Košani-Sv. Gora. — Novo si je zlomila žena posestnika Podkrajška.

Belokranjske novice.

d **Iz Metlike** je prestavljen kaplan g. Ivan Strajhar v St. Rupert; na njegovo mesto pride g. Peter Natlačen iz Toplice.

d **Poslanec** g. Pfeifer in tovariši so stavili predlog, v katerem pozivljajo visoko vlado, naj nekaj cest v okraju Črnomelju uvrsti med državne ceste, naj da država zadostno podporo za ohranjenje belokranjskih cest ter omogoči napravo vodovodov v tem okraju.

d **Nemške predrznosti.** — **Izzivanje gasilcev s frankfurtaricami.** Dne 29. julija so na Mavrlenu pri Črnomlju zopet plapolale frankfurtarice. To je že skrajno, da si ti ljudje toliko predrznejo na takorekoč popolnoma slovenskih tleh, v vasi, v kateri prebiva le par (teh si domišljajočih »kulturtregarjev«). Kdaj bode vendar enkrat konec te nesramnosti »šulferajnstva«? Ker Nemci toliko vpijejo o »hujškanju« slovenskih ognjegasev v slovenski zvezi, bodi pripomnjeno, da se je to vršilo ob priliki vstanovitve gasilnega društva za prebivalce omenjene vasi.

d **Ogenj** je bil dne 8. avgusta v Desincu, župnije Črnomaljske, okoli poludne. Šestim najtrdnjšim gospodarjem je vse pogorelo. Najbrže so otroci vzrok tega velikega požara.

d **Iz Dragatuša** prosi učitelj Kosce na vsak način proč. Kaj bode pa z zibelko?

d **V občini Radence,** župnije Stari trg, je izvoljen županom g. Butala iz Gorenjih Radenc 5. Radovedni smo, jeli bode prišel starotrški Fugina, kot najnovejši »Narodov« sotrudnik tudi tega med »Narodovce«? Fuginov prijatelj, sodevški Šutej, prejšnji župan, pa lahko premišljuje, kaj pomenijo besede, ki mu jih je svoječasno nekdo zaklical: »pri Filipih se vidimo!« Da, prav je tako; z liberalci iz javnosti povsod v kot; na plan pa možje poštejnaki!

d **Vprašanje** c. kr. okrajnemu glavarstvu: je-li ono že iztirjalo globo, narekovano bivšemu županu občine Stari trg radi njegovih pravilnostij pri volitvi te občine?

d **Je-li to predbacivanje tudi neresnično?** vprašamo zelenega Petrička, ki je dobil vesoljno odvezo, dne 5. avgusta pred cerkvijo čez njegovo štiriletno »delovanje« v starotrški občini?

d **Na oklicih** sta 64letni Janez Kranjec iz Prelesja s 65letno Marijo Štavidohar. Ker se mladi nočejo ženiti, se pa stari v starotrški občini.

d **Tretji občni zbor v Metliki 2. septembra.** Višje sodišče v Gradcu je odredilo nov občni zbor metliške hranilnice z dostavkom, naj okrajno glavarstvo preskrbi, da se takrat vendar enkrat volitev izvrši. Do zdaj je namreč Vukšinič, kot predsednik zbora, vidoč, da propade, pred volitvijo zbežal, gori pa poročal, da je moral zbor zaključiti. Torej podobno norčevanje iz ljudstva ne bo več mogoče, pa sedaj hoče mož drugače nadelati kmeta. 2. septembra je angeljska nedelja. Ta dan je vse kmečko ljudstvo pri Treh farah, takrat bi torej utegnili zmagati, misli si Vukšinič in z njim združeni štacnariji, birti in sploh vsi metliški liberalci. No; pri zadnjem občnem zboru je bil mož tudi gotov svoje zmage, pa se je zmotil. Piva in golaža je bilo pri Makarju, kolikor je kdo hotel, toda Šturm in drugi Metličani so vse pokvarili. Pametnejši so spo-

znali, da jih je Vukšinič noter spravil in začele so se jim oči odpirati; naenkrat se začno brati levite gospodu Vukšiniču in konez je bil; litro zaključenje zbora, velika sramota, velike stroške pri Makarju — nazadnje celo smeh od Metličanov, ki so na njegov račun jedli in pili. Zdaj torej vsi svojo nado stavijo na angeljsko nedeljo. »In zmagati mora, če tudi ga bo stalo polovico premoženja,« se je izrazil in pri Makarju so že po zadnjem občnem zboru res obetali, da bo zdaj lahko vsa toliko pil, da bo popolnoma pijan. Če ne bi mogel domov sam, bodo ga v kočiji odpeljali. Bo torej vroč in odločen dan ta angeljska nedelja. Ako zмага kmet, bota rešena lepa kmečka zavoda, ki sta ponos metliške okolice, ako zмага liberalna Metlika, je v nevarnosti posojilnica, še več pa za kmeta tako velevažno »Kmetijsko društvo«. Torej na angeljsko nedeljo posojilnične bukvice v roko in vsi na zbor. Naj ne bo med nami nobenega bedaka, ki bi šel za pijačo izdati kmetijski zavod v roke njegovih sovražnikov. Volili bomo kot zadnjič: Za načelnika daleč znanega in občespoštovanega gospoda župana iz Rosalnice, njemu v pomoč pa same poštene, zmogne in večinoma jako premožne može iz kmečkega in duhovskega stanu. Ako bodo oni zmagali, bodo znižali obresti od posojila za pol odstotka in tako koristili vsem udom, hišo pa bodo porabili na splošno korist, čisti dobiček pa obrnili v korist kmečkim občinam, pred vsem za nakup povsod tako potrebnih gasilnih škropilnic, deloma pa na korist kmetijskemu društvu za nakup primernega kmetijskega orodja. Torej na svidenje na angeljsko nedeljo v posojilnici!!

Iz raznih krajev Dolenjske.

d **Z Bučke.** Dne 30. julija so naš preljubljeni gospod župnik Ignacij Kutnar praznovali štiridesetletnico mašništva. Bučka je bila v zastavah. Na predvečer podoknica, drugi dan lepa cerkvena slovesnost, pri kateri je leskovški gospod dekan imel slavnosti primeren govor. Med drugimi je omenil, da je med 32 novoposvečenih že 15 njih šlo v večnost, 8 jih še živi, dva sta pri slovesnosti navzoča. 40 let je župnik že mašnik, 27 let pa dušni pastir na Bučki. Po maši so se deputacije poklonile gospodu župniku: šolska mladina, dekliska in mladeniška Marijina družba itd. — Vsa slavnost se je lepo izvršila. Bog še dolgo ohrani gospoda jubilarja! — Okoli cerkve smo postavili lepo obzidje in na njem lepo železno ograjo; ob koncu in ob strani cerkve pa lepe stopnice. To vse je v velik okras Bučki.

Notranjske novice.

Idrijske novice.

n **Poročil** se je 2. avgusta v Idriji g. dr. Ivan Prijatelj, asistent pri c. kr. dvornih knjižnicah na Dunaju z gđc. Amalijo Golji, hčerjo tukajšnjega veletržca. Gđc. Malči je bila več let pri pevškemu zboru, je mnogo sodelovala pri naših društvenih veselicah in spretno pripravljala osebje na predstave, zato jo bom težko pogrešali. V hvaležnost ji želimo obilo sreče v novem stanu.

n **Oboliel** je gosp. svetnik Jan. Juvan v Špodnji Idriji, pa upamo, da blagi g. župnik kmalu zopet okrevata.

n **Nastavljen** je novomašnik č. g. Janez Sedelj iz Vojskega na Vrhniko.

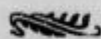
n **Še enkrat:** Katoliški vseučiliščniki — izvržek dijaštva. G. Julče, samo da imate kaj

pisati, psujete brez potrebe ljudi, ki jih ne poznate. Se vedeli niste, kateri dijaki bodo prišli na shod, pa jih že imenujete »izvržek«. Prava šablona! Pa če hočete te mlade gospode, ki so se sešli v Idriji, spoznati, Vam to-le povemo: Med temi 25 visokošolci jih je 5, ki so z odliko naredili maturo na gimnaziji. Na vsej idrijski realki, t. j. v 5. razredih so pa letos le 4 odličnjaki, Kaj ne, g. Julče, od zdaj zanaprej se bodo dijaki tako presojali: Čim bolje spričevalo jim dajo profesorji, tem večji izvržek dijaštva so? Le premišljeno govorite, če ne, bomo mi imenovali Vas »izvržek« dijaštva: pa bomo tudi povedali zakaj.

Iz raznih krajev Notranjske.

n Iz vrhniške dekanije. Vsled medsebojnega dogovora voditeljev Marijinih družb, napravilo letos dekliške družbe cele dekanije skupno romanje na Dobrovo v ponedeljek po angleški nedelji, dne 3. septembra s skupnim sv. obhajilom Sv. maša bo okolu 8. ure. — Gg. voditelji naj blagovolijo družabnice o tem obvestiti in nato delati, da se bo shod častno vršil. Oddaljenejše družbe bodo vsekako morale priti na Dobrovo že v nedeljo popoldne (2. sept.). Tudi spoved naj bi vsaj nekatere družabnice opravile v nedeljo.

n Vrhnika. Kakor kaže, se bodo vendar v kratkem vršile v kratkem vršile tako dolgo zavlečene občinske volitve. Tudi za našo podobčino Vrd je že skrajni čas, da dobimo novo okrbništvo, in sicer oskrbnništvo, katero se dobo malo bolj brigalo za podobčino, kakor se dosedanje briga. Že dve leti ne vemo, kako se z občinskim premoženjem gospodari, ker za leto 1904 in 1905 oskrbnik gospod. tovarnar Jelovšek še ni proračuna predložil. Ako ima gospod K. Jelovšek s svojo tovarno toliko dea, da mu ne preusti čas, se z oskrbništvom naše občine pečati, naj to deo odda njegovemu namestniku, in če ta ni sposoben račune v redu držati, naj se voli nov odbor v oskrbnništvo. (Glej občinski zakon ex 1904, § 66 in stran 41 o gospodarstvu z imetkom podobčini.) To vendar ne gre, da bi nas gospod Jelovšek imel za tako neumne, da ne bi vedeli, kaj je njegova dolžnost. Ali misli, da smo vsi njegovi dninarji? Torej na dan z računi! Mi hočemo imeti čisto mizo za prihodnje može, drugače posežemo v kratkem malo dalje. Vi pa, cenjeni podobčani, volite pri prihodnjih volitvah svoje zastopnike iz naše srede, ne pa take, ki v palačah stanujejo in pred katerim vas še tisti stari tlačanski strah nazaj drži, da bi jim v lice povedali, kar njim gre. Proč z magnati, ti se naj družijo s takimi, ki so njihove vrste. Atila.

Štajerske novice.

Javno politično zborovanje, ob enem volilni shod v Globokem pri Brežicah dne 5. t. m. se je izvršil ob mnogobrojni udeležbi. Državni poslanec gospod dr. Voušek je govoril o volilni reformi. Državni poslanec gospod dr. A. Korošec je razpravljal agrarno vprašanje jako obširno in temeljito in razvijal težnje in zahteve spodnještajerskih Slovencev zlasti glede imenovanja uradništva, deželnega gospodarstva itd. Gospod J. Rožman, vodja združne zveze v Ljubljani, je poljudno razpravljalo o zadružništvu. — Glede kandidature za dopolnilno volitev v deželni zbor se je po kratkem razgovoru, katerega so se udeležili gg. župnik Potovšek in dr. Benkovič, sklenilo, da se skliče na 16. t. m., popoldne ob 4. uri v Rajhenburg shod zaupnih mož, ki naj določijo kandidata. K shodu se povabijo odbora

političnih društev v Kozjem in Brežicah, župan celega političnega okraja in šolski vodje. Kandidaturo je prijavil gospod dr. A. Korošec, ki je bil že jeseni od političnega društva v Kozjem kandidatom proglašen; tudi gospod dr. Jankovič, okrajni zdravnik v Kozjem, kandidira. Na shod v Globokem je znani nemškutar Cetin iz Sel, ki zahaja v nemški »Heim«, po izrečnem naročilu hotel na dan spraviti kandidaturu gospoda Benjamina Kunej iz Rajhenburga, za katerega se tudi njegova žlahta jako trudi. Sicer to kandidaturu ni treba resno smatrati, vendar gospodu Kuneju svetujemo, naj ne hodi preveč na solnce, ker bomo sicer primorani odkrito govoriti; zlasti naj se ne dá riti v ospredje od znanih Štajercijancev. — Volitev se vrši 21. t. m., eventuelno 24. t. m.

Liberalni kandidat za deželni zbor je g. Kunej, tajnik posojilnice. Kaj pravi posojilnica k tem intrigam? Pri prihodnjem občnem zboru bo treba jasno govoriti, ne pa od daleč geldati. Nato že danes opozarjamo merodajne kroge. Tako važen zavod ne bo nikdar domena liberalnih kričačev, ke »delajo« le pri litrih, delujočim pa polena pod noge mečejo. G. ravnatelj posojilnice Levaka imamo za pametnega moža; zakaj ne pometete? Prepričani smo, da so kmetje v tem okraju že toliko zavedni, da ne bodo oddali svojih glasov liberalcu in pristašu »Slovenskega Naroda« Kuneju. Noben pošten mož ne more voliti moža, za katerega se poteguje najpodlejši in brezverski list »Slovenski Narod«.

Deželnozborna volitev v mestni skupini Bruck-Mürzzuschlag se je vršila dne 7. t. m. Od 626 oddanih glasov je dobil nemškonacionalni Josip Knottinger, župan v Brucku, 337 glasov in je torej izvoljen. Njegov nasprotnik je bil tudi nemški nacionalc Anton Vrba, župan v Mürzzuschlagu.

Slovenstvo trboveljskega župana. Gosp. župan Roš, ki je po agitaciji klerikalcev postal deželnozborni poslanec, inspirira in po svojih sinovih (dva učitelja in en jurist) določila članke v »Slovenski Narod«, hoteč se tako sam povzdigovati, ker ga drugi nočejo. Iz teh dopisov, ki imajo svojo ost naperjeno proti klerikalcem, naj se posname, da je Roš glavna opora Slovencev v Trbovljah. No, stvar ni tako huda! Kako radikalno slovenski je Roš, se vidi iz tega, da začelja svoje občinske seje s frazo »Meine Herren«, pri sodišču v Celju kot porotnik se oglašja s »hier« in prisega nemško, da celo v sejah okrajnega zastopa laškega se poslužuje pri svojih govorih nemščine. Kakšna je ta nemščina, se lahko posname iz tega, ker pravi Nemci, ko poslušajo Roša, z rutami pred nosom komaj zadržujejo pritajeni smeh. Ne smešite se g. Roš, da Vas ne bo še enkrat dr. Mravlag zavrnil pri Vaših nemških (?) protiklerikalnih govorih. Vi ste pač pravi Slovenec! G. župan Roš je vnet pristaša »Slovenskega Naroda« in s tem je povedano dovolj.

Najdeni okostnjaki. Ko so dné 7. t. m. zjutraj kopali delavci pri hiši št. 177 Münzgrabenstrasse v Gradcu, so našli tri človeške okostnice. To so takoj naznanili oblastim, narkar je prišla na lice mesta mešana policijska in sodna komisija. Državno pravdnništvo in policija sta prepričana, da so okostnice sledovi velikih hudodelstev in so se uvedle že obsežne tozadevne poizvedbe. Tako imajo Gradčani novo senzacijo!

Posebni vlak na katoliški shod v Ljubljano vozi v nedeljo 26. avgusta t. l. ob 4. uri zjutraj iz Maribora in pride v Ljubljano ob 7. uri 9 minut. Natančni vozni red za vsako postajo se bode udeležencem poslal z voznim listkom. Cene v Ljubljano, Otoče in nazaj so: Iz Maribora 10,20 K, Hoče 10 K, Fram 9,60 K, Pragersko 9,20 K, Slov. Bistrica 8,80, Polj-

čane 8,60 K, Ponikva 8 K, Grobelno 7,20 K, St. Jurij 7,20 K, Štore 6,50 K, Celfe 6,50 K, Laško 6,20 K, Rimske Toplice 6,20 K, Zidan most 5 K, Hrastnik 5 K, Trbovlje 5 K. V torek 28. avgusta t. l. ob 4. uri 20 minut zjutraj vozi posebni vlak iz Ljubljane v Postojno, da se udeleženci katol. shoda lahko ogledajo Postojnsko jamo. Iz Postojne nazaj vozi ob 9. uri 18 minut predpoldan in pride v Ljubljano ob 10. uri 40 minut predpoldan. Voznina iz Ljubljane in nazaj znaša III. razred 3 K 20 v in II. razred 5 K. Vozni listki za vožnjo iz Ljubljane in Otoče, kakor tudi izlet v Postojno se dobijo edinole pri župniku Martin Medved, pošta Laporje. Da bo mogoče posebna vlaka prirrediti, je potrebno, da se saj 450 udeležencev oglasi in tudi voznino vplača do 17. avg. župniku M. Medvedu v Laporju in sicer za oba vlaka. Kdor želi videti Postojnsko jamo, naj še dodane 3,20 K. Prosim č. gg. duhovnike, da razglasijo cene in dobrohotno prevzamejo naročavanje listkov. — Oglasi brez vpslane voznine se ne upoštevajo. Takoj na agitacijo!

Primorske novice.

Velike vojaške vaje v južni Dalmaciji. Dunajski listi javljajo, da so pozvani na velike vojaške vaje v južni Dalmaciji tudi sinovi kneza Nikole in istotako člani odposlanstev. Po vesteh iz Dubrovnika se pripravljajo povsod na kolikor mogoče sijajen cesarjev sprejem. Pri vajah bodo sodelovale poleg pomnožene eskadre še sledeče čete: 15. sarajevski zbor z 7. sarajevsko, II. dolnjcotuzlansko, 12. banjaluško, I. mostarsko, 2. trebinjsko in 3. nevesinjsko gorsko brigado bo imel svoje brigadske vaje od 1. do 2. septembra pri Nevesinju. Do 12. septembra odkorakajo čete na določen kraj v južno Dalmacijo, a do 15. septembra se vrše pomorske vaje in vaje v ukrcavanju. Vojaško zapovedništvo bo stanovalo v Zadru. Brigadske vaje in pot do odrejenega kraja se bodo vršile od 29. avgusta do 12. septembra in sicer za 4. gorsko brigado (katorsko) pri Trebinju, Grabnu, Erzegovu, a za 3. gorsko brigado pri Sinju in Spletu. Vaje se bodo vršile v posebnih odelkih. Od 12. dalje se bodo vršile morske vaje in vaje v izkrcavanju.

Velih vihar na Goriškem. O viharju, ki je divjal v Gorici in okolici v soboto popoldne se še poroča: Hud vihar, ki je razsajal, razbil je vse polno šip, ker niso mogli ljudje tako hitro zapreti oken. Podri pa je vihar tudi nekaj dimnikov in na večjih krajih je trgalo celo opeko s streh. Posebno je pa trpelo drevje po drevoredih in vrtilih. Izruval je namreč veter več dreves, polomil pa je veje prav mnogim sadnim in drugim drevesom. Mnogo je napravil škode tudi pri brzozjavu blizu južnega kolodvora je veter tri brzozjavne pole podri na tla. Strašen je bil prah, katerega je dvigal po mestu nepričakovani vihar in malo poprej polne ulice ljudi, spraznile so se, kot bi trenil. Kajti vse je zbežalo v hiše. Ploha, ki je bila sicer silna, ali je le malo časa trajala, je le zrak nekoliko shladila, namočila pa zemlje ni skoro nič. Na Rojicah je vihar tako razsajal, da je prevrnil 29 m visok dimnik Moserjeve tovarne, ki je s tako silo telebnil na streho, da jo je popolnoma razdril. Vsled tega je nastal v tovarni ogenj, katerega so pa kmalu pogasili. Pri vsem tem pa se cenil škoda nad 40 tisoč kron. Tudi brez človeške nesreče ni bilo. V ulici Angiolina je hotela neka deklica spraviti z nekega hodnika zagrinjalo. Pri tej priliki pa jo je pograbil vrtnec ter jo pahnil s hodnika kot pero na dvorišče, kjer se je jako hudo poškodovala,

tako da so jo morali prenesti v bolnišnico. Komaj pa so odnesli deklico z mesta nesreče, s katerega je padla deklica na dvorišče, da ga je kar s cejoma odtrgal od hiše. V St. Andrežu ni nevihta prizanesla skoro nobeni hiši. Ni je strehe, da bi ne bila poškodovana. Posebno poškodovani sta bili strehi cerkve in šole. Vihar podrl je tudi več vrat pri dvoriščih. Istotako se nam poroča iz Vrtojbe, da je napravil tam vihar premnogo škode na trtah in na sadju. Pomandral je trte in sadno drevje ter sklatil vse polno še ne zrelega sadja na tla. Tudi streham ni prizanašal. Po Brdih pa je naltavala semtertje še precej debela toča. Zrna so bila pa — hvala Bogu — redka in škoda ni prav velika. Hujsa je bila toča v Grgarju, kjer je napravila mnogo škode.

Priprava za preprečitev trčenja vlakov, katero sta iznašla v Pulju Rottenbacher in Haberle se je pri poizkusih izborna obnesla in je na vsak način pričakovati, da pride čimprej v praktično uporabo. Izum temelji na električnih signalih, ki str. vedovju naznanijo, da se mu bliža vlak, oziroma, če stoji kod v bližini par kilometrov. Da se prepreči trčenje na križiščih, je napravljena tračnica posebne vrste in iz posebnega materiala med obema tiroma.

Koroške novice.

Vojaške vaje v okolici Trbiža se bodo vršile od 13. do 20. t. m. Vojaki bodo prekorčili sedlo Mojstraka, visoko 1616 m, v Trenti proti Bovcu. Pri tem težavnem pohodu bosta tudi dve bateriji artiljerijskega polka 9. divizije, ki bosta peljali svoje topove čez višino. V vojaških krogih se jako zanimajo za te vaje v visokih planinah in jim pripisujejo veliko važnost. Kakor zano, se na enak način vadi tudi italijanska armada.

Ogenj v Podkloštru. Pretečeni teden je zgorelo v Podkloštru šest gospodarskih poslopj. V ognju je našlo smrt tudi neko dekle.

Pri zadnji deželnozbornski volitvi je bil, kakor znano, izvoljen liberalec in protestant Hofer proti krščansko socialnemu kandidatu Huberju. Gotovo je, da bi bil Huber izvoljen že pri prvi volitvi, ako bi mu bili pomagali Slovenci, saj mu je manjkalo le 19 glasov do večine. A kakor pripoveduje celovški »Mir«, niso hoteli Slovenci oddati glasov nemškemu krščanskemu socialcu, ker jih niso dunajski krščanski socialci podpirali v odseku za volilno reformo, da bi bili dobili dva mandata. Nemški krščanski socialci zelo zamerijo Slovencem to zadnjo napako in težko, da bodo hoteli podpirati njihove težnje v državnem zboru. Potem naj pa »voditelji« nikar zopet ne vpijejo, da jih je izdal dr. Susteršič. Ravno pri zadnji volitvi je bila najugodnejša prilika pridobiti si krščanske socialce, a so jih tako nerodno odbili.

Iz Škocjana v Podlunski dolini se nam poroča: V nedeljo, dne 5. avgusta popoludne smo ustanovili na dobro obiskanem shodu slov. krščansko socialno bralno društvo. Po sklicateljevem pozdravu je prebral g. župan Poljanec pravila in jih obenem razložil. Nato je vzpodbujal k samoizobrazbi in k obilnemu pristopu k društvu č. gosp. župnik Majerhofer. K sklepu so predstavljale mladenke iz St. Jakoba v Rožni dolini veseloigro »Jeza nad petelinom in kes«, ki se je zelo dobro obnesla. V odmorih so se pele slovenske nar. pesmi in igrali so tudi vmes vrli domači tamburaši. K društvu je pristopilo nad 80 članov. Če ima kdo kaj za ljudske knjižnice primernih knjig odveč, ga lepo prosimo, naj jih pošlje na naslov: Slov. kršč. soc. bralno društvo za Škocijan, p. Sinčavas, Koroško.

Iz raznih krajev.

Pravoslavni napadli katoličane. V Rebrovcu pri Banjiluki v Bosni se je zgodil krvav zločin. Na god sv. Ane so imeli katoličana pri tamošnji cerkvi svojo službo božjo. Na ta dan pride vsako leto na stotine ljudstva tje in popoldne se zabavajo na travniku. Vsako leto je bilo vse mirno in v lepem redu. Letos pa je kakih 50 pravoslavni Srbov, oboroženih z revolverji, koli, sekirami in noži, nenadoma napadlo katoličane. Z groznim kletvami in psovanjem na sv. Ano, škofa in papeža so planili ti divjaki na žene in deco in začelo se je prelivanje krvi, v katerem je bilo več katoličanov smrtno ranjenih. »Hrvatski Dnevnik« po pravici vprašuje, kako je to, da slavna bosanska policija zasleduje vsakega mirnega državljanca, če ni politično nevarna, a taki grozni zločini proti katoličanom se vrše nemočno, in če je policija poklicana, neče ničesar storiti.

Ameriške novice. V Conemaugh (Pa.) je ponesrečil v rovu Josip Pušlar iz Zgornje Drage pri Višnji gori. V Brockwayu (Minn.) je umrla Neža Mencinger v starosti okolu 50 let. V Cumberlandu (Wyo.) je umrl v bolnici Jožef Jaklenič, doma iz vasi Gabrovec pri Metljki. — V Evelethu je ponesrečil v rovu Janez Klun iz Zapuž pri Ribnici. — V Great Fallsu (Mont.) je umrl Martin Vrvišar. — V La Salle je povozil vlak K. Končaka. — V South Lorrainu je umrl Franc Strajnar, doma iz Podhoste v topliški župniji. — V Calumetu se je hudo poškodoval pri razstreljevanju kamenja M. Staraha. Zdravi se v bolnici. Jurija Novaka pa so istotam zaprli zaradi tatvine.

Pogovor z dr. Boissariem.

Lur d. 1. avgusta. Mil. gospod knezoškof dr. Jeglič je obiskal preiskovalni bureau, kjer ga je prav prijazno pozdravil načelnik preiskovalnega zdrav. komiteja, dr. Boissarie. Dr. Boissarie je mož, star nad 60 let, eden najbolj slovečih in učenih zdravnikov. Sam je pripovedoval prevzvišenemu, kako je pred več leti že preiskoval lurška ozdravljenja, bil je prepričan sam za-se, da so ta ozdravljenja nadnaravna, a ni si upal takoj na dan s to mislijo. In ko je slednjič imel toliko poguma, ostal je osamljen. »To je bilo pred leti«, pravi, »a danes imam na svoji strani nad 250 učenih zdravnikov, ki vsi odločno zastopajo misel in prepričanje, da se ta ozdravljenja ne morejo vršiti naravnim putem. Prihajajo sem, tudi protestantovski zdravniki in celo hudi nasprotniki vsake pozitivne vere, prihajajo oboroženi s protidokazi o sugestiji itd. — a ko vidijo ta ozdravljenja — molče in nihče si ne upa ugovarjati.«

»Pred par leti sem šel v Rim z mnogimi zdravniki in nekaj čudovito ozdravljenimi, da bi se poklonil papežu. Sv. Oče je pač sprejel mene in zdravnike, a čudovito ozdravljenih ni hotel sprejeti. To me je tako užalilo, da sem pred 18 meseci, ko sem bil zopet v Rimu, to sv. Očetu potožil. Sv. Oče pa mi odgovori: »Jaz namenoma ozdravljenih bolnikov kot deputacije nisem sprejel, ker tega zdaj še ne smem storiti, dokler se cerkvena oblast o teh čudežih avtoritativno ne izreče. Posebna kongregacija pa bo zdaj takoj začela s preiskovanjem. Kakih 20 do 30 slučajev bo preiskala, tako, da bo leta 1908 sv. Cerkev mogla izreči odločilno besedo o teh čudežih.«

Tako sv. Oče. Dr. Boissarie pravi, da bodo ti preiskani čudeži za proslavo 50-letnice (1858—1908) najlepši demant v kroni, s katero bodo tedaj kronali kip M. B. v Rimu.

Kakor znano, je dr. Boissarie spisal imenitno knjigo o lurških čudežih.

Drobtine.

Nesreča ladje »Sirio«. Španski mornariški minister je dobil iz Cartage brzojavko, da so rešili 384 Italijanov, 40 Špancev, 14 Arabcev, 10 Avstrijcev, 6 orientalcev, 4 Argentine, 4 Braziljance in 2 Črnogorca. Narodnost 19 rešencev ni znana. Med rešenimi je nadškof iz Pare in tenorist Marisany s svojo sestro. Krivda zadene kapitana, ki je bil med prvimi, ki je stopil v čoln, in je zaklical: »Reš naj se, kdor se more!« Med potniki je nastal nato velik strah. Moštvo in častniki ponesrečene ladje so se rešili prvi z nožmi in revolverji v rokah. Kapitana so zaprli. Znan je stari mornarski običaj, da zapusti kapitan zadnji ob nesreči ladjo. Poleg kapitana so zaprli tudi dva častnika. Skale, kjer se je potopil »Sirio«, so splošno znane kot nevarne in je tudi kraj označen kot nevaren. Splošno hvalijo judovski listi požrtvovalnost katoliške duhovščine na ponesrečeni ladji. Angleški benediktinski prior iz London, ki se je potopil, je do zadnjega trenutka tolažil svoje nesrečne sopotnike, dokler ga niso samega zakrili valovi. Med ponesrečenci je braziljski škof v St. Pavlu, španski komponist Hermoso in španska pevka Lola Millanes. Mnogo rešenih oseb je zblaznelo. Med ponesrečenci je osobito veliko žena in otrok. Kakih deset žena je dobilo od mornarjev rešilne pase in so skočile v morje. A italijanski delavci so priplavali k ženskam in so jih prisilili s pestmi, da so popustile rešilne pasove. Število ponesrečencev še ni natančno znano. Nekateri trde, da je bilo na »Siriu« 1700, drugi pa, da je bilo 827 oseb, izmed katerih so jih rešili 547. Francoski mornariški minister Thomson je izjavil sožale pariskemu italijanskemu poslaniku grofu Tornieliju.

Novo nemške oklopnice. Teža novih nemških linijskih ladij ne bo znašala samo 18.000 ton, ampak celo 19.000. Hitrost njihova bo 19—20 milj v uri. Posadka za posamezno ladjo je odrejena na 860 glav. Na vsaki bo po 28 častnikov. Vsaka oklopnica bo imela po 16 brzostrelnih topov, katerim se poveča dolžina cevi od 40 na 50 kalibrov. Vsi ti se bodo nahajali na stolpih, ki se bodo dali vrteti okrog svoje osi. Odredilo se je, da bodo nove nemške ladije v vsakem oziru presegle najboljšo angleško vojno ladjo »Dreadnought«.

Izseljevanje iz Italije. Laško je danes dežela iz katere se izseljuje največ prebivalstva. L. 1905 je znašalo število izseljencev 726.331, izmed katerih se je 447.083 izselilo v Ameriko, 279.248 v Evropo. V Avstrijo se je izselilo 44.412 Lahov.

Grozna vročina vlada v New Yorku in okolici. Mnogo oseb umrje vsak dan za solnčarico.

Pismo iz Švice.

Einsiedeln, dné 10. avg.

Gospod urednik! Skoraj me je zapekla vest in mi hotela očitati neko brezbržnost, ko sem na poti iz Lurda proti domu v Švici zavil nazaj v hribe. Zakaj med tem, ko se Vi in vse katoliško slovensko ljudstvo prav pridno pripravljate na katoliški shod, ki je že pred vrati, pohajam jaz v tujini med Francozi in Švicarji, od katerih pač malokdo kaj ve o nas Slovencih in o naših težnjah in bojih. Tolažim se pa s tem, da bom do časa katoliškega shoda že doma in pa, da se bom prej udeležil še družega, vsekako še večjega shoda.

Tukaj v Einsiedeln namreč se bo od 12. do 21. t. m. vršil velik mednarodni marijanski kongres, po naše: Marijin shod za vse narode.

o shodu samem Vam še ne morem poročati, pač pa nekoliko o njega pripravah, v kolikor sem dozdaj mogel videti in zvedeti.

Marija Einsiedeln, po naše Marija v puščavi je ena najstarejših in za Lurdom najimennitnejša Marijina božja pot, ki leži precej visoko (900 m nad morjem) v Švicarskih planinah. Zadnja leta prihaja sem vsako leto do 200.000 romarjev. Z veliko, zelo prostorno božjepotno cerkvijo je združen velikanski samostan očetov benediktincev. Nekoliko nižje od samostana leži mesto istega imena, ki ima 9000 prebivalcev, okrog in okrog pa so planine, posute s hišami in pristavami, priprostitih, a vernih Švicarjev.

V tem samostanu se bo od 17. do 21. t. m. vršil velik shod z govori in predavanji v proslavo Brezmadežne. Namen ali program je po želji sv. Očeta v splošnih obrisih ta-le:

1. Vernikom vseh narodov z živo pobožnostjo preblažene Device vcepiti tudi vedno bolj zvesto vdanost do sv. Očeta in do prestola sv. Petra, na katerem temelji naša sveta Cerkev, kraljestvo božje na zemlji.

2. Pospeševati in množiti splošne marijanske shode pri vseh narodih in po vseh deželah, kateri shodi naj bodo brez nepotrebnih in brezpomembnih preprirov, marveč naj dejansko vplivajo na življenje in delovanje posameznih narodov.

3. Vse živahnejše življenje spraviti v marijanski tisek, knjige, spise in časnike.

4. Pospešiti in organizirati romanja na imenitna Marijina božja pota, da se tako prenovi in obnovi vernikov življenje v Kristusu.

5. Ustanoviti neko splošno zvezo vseh gorečih Marijinih častilcev in po teh zlasti delati na to, da se v naših nevarnih časih obvaruje dušne kuge in pogube.

Glejte, g. urednik, ali se ne da program tega shoda prav lepo primeriti s programom našega katoliškega shoda! Pa o tem govoriti se nisem namenil, nekaj drugega še mi je na srcu, kar bi vam rad povedal. Kako se pa Švicarji pripravljajo za ta marijanski shod?

Že od 15. junija obstoji tukaj poseben pripravljalni odbor, ki sprejema oglase udeležnikov in skrbi za vse potrebno, da se bo shod kar mogoče veličastno obhajal in dovršil. V tem odboru je tudi tukajšnji župan, ki ni kak menih, ampak navaden posveten gospod, pa dober katoličan. Ta odbor je že preskrbel, da so se pripravila stanovanja ne le v mestu, ampak tudi v okolici, zakaj udeležba obeta biti velikanska. Samo duhovnikov bo, v kolikor se ve dosedaj, do 600, vernikov sploh z romarskimi vlaki pa je do danes oglašanih 25 tisoč. Brez dvoma se bo to število še povzelo. Pridejo iz Nemške, iz Avstrije, zlasti Tirolske, deloma tudi iz Francoske, največ pa seveda iz Švice, kjer pridejo iz posameznih kraljev skoraj vsi moški in mladeniči z okrajnim načelnikom (županom) na čelu. »Mi Švicarji smatramo za najsvetejšo dolžnost, da smo prvi pri taki prireditvi mi prav švicarski kmetje.« »Kdo pa dom varuje«, ga vprašam. »Bog in Marija.« »Kdo pa bo med tem delal.« »Mi sami malo bolj pohitimo poprej in pa potem ko pridemo domov.« — Kaj ne, gospod urednik, to so besede, vredne vrlega Švicarja, ki bi tudi vsakemu Slovincu lepo pristojale.

Dva dni pred začetkom shoda bo pred cerkvijo poseben odbor imel pisarno, kjer se bo moral oglasiti vsak duhovnik, da mu bodo odkazali oltar in določil uro, ob kateri bo mogel maševati. Cerkev ima dvajset oltarjev, zdaj so pa postavili še štiričasne, poleg tega so še štiri kapele, dve v samostanu, dve v bližini. Za časa shoda bo vse mesto in bližnja okolica v zastavah, ob sklepu shoda, dne 21. t. m., zvečer pa bo velika svečana razsvetljava po vsem mestu — in to vse — na oklic in poziv tukajšnjega župana, ki je za ta

čas oskrbel tudi dve godbi. »Ali ni nihče zoper to« sem vprašal enega domačina. »Zakaj neki,« mi je odgovoril, »to je vendar velika čast za nas, če se pri nas kaj takega vrši. Saj še nismo v Avstriji!« Zakaj je pristavil te zadnje besede, ne vem. Ali me je poznal, da sem Avstrijec in kaj je pri tem mislil, ga nisem več mogel vprašati, kar mi je prav žal. Ta »katoliška« Avstrija je že povsod na vrsti, še bolj nego Francoska. Vstopnice na shod se dele v tri vrste. Ona prve vrste stanejo 12 frankov (nekaj nad 11 kron); s to vstopnico se ima pristop k vsem slavnostnim zborovanjem, odsekovim sejam in slovesnim shodom v cerkvi, kjer bo zani primerno mesto; poleg tega bo s to vstopnico dobil tiskano poročilo shoda. Z vstopnico druge vrste, ki velja pet frankov, se ima pristop k vsem sejam, a ne dobi se poročila; vstopnica tretje vrste pa se dobi za 1 frank in s to se ima pristop le k slavnostnim zborovanjem in slovesnim shodom v cerkev. Vsi drugi, ki so brez vstopnice, imajo pristop samo v cerkev, kjer imajo prostor v zadnjem delu in v stranskih ladjah.

Znesek, ki se bo dobil za vstopnice, se bo porabil za stroške shoda. Vsi udeleženci shoda bodo imeli poseben znak: na prsih z višnjevim trakom pripeto svetinico s podobo Brezmadežne.

Ta shod, gospod urednik, bodo katoliški Švicarji priredili v čast in proslavo naše Matere Marije in v versko spodbudo katoliških narodov. Ali naj mi verni Slovenci v enakih prireditvah zastanemo za Švicarji?

Vaš Valentin Zabrret.

Dr. Ivan Oražen

Wolfove ulice 12 1818 D 2-1

ne ordinira od 15. avg. do 17. sept.

Smrt muham!

je najboljše domače sredstvo za pokončavanje muh.

Cena: 1 pola 10 vin Pri večjem odjemu znaten popust. Glavna zaloga pri Karolu Kummer, trgovina s špecerijskim blagom v Kamniku na Grabnu! Priporoča svoje špecerijsko blago, osobito pa moko in žito po nizki ceni. 1755 3-1

Za nagluhe

je Plobnerjev novozboljšani slušni bobnič **neobhodno potreben.** (D. R. G. M. 269. 339; patenti v inozemlju naznanjeni.) Z velikim uspehom se rabi ako čumi po ušesih in pri **nervoznem bolenju ušes.** Kdor ni popolno gluha, dospe na ta način do **zboljšane sluha.** Neporušljiv in **skoro neviden, ako se nosi v ušesu. Tisoči v rabi.** Mnogo zahvalnic od gospode in zdravnikov. Pošilja se, ako se pošlje denar naprej ali povzame. 1 komad 10 K. 2 komada 18 K. — Prospekt in za hvalnice zastoj. 1742 3-1

C. POEHLMANN,

Wilhelmstrasse 10, Monakovo (München) W. 44

Moja soproga je 5 let čutila hudo šumenje po ušesih in je malo slišala; po komaj trimesečni porabi Vašega slušnega bobniča je pa skoro popolno ozdravljena, in Vam z radostjo sporočam, da sedaj po preteku petih let zopet čuje tikatakanje ure. O. K. Ulm.

Prilhodna številka „DOMOLJUBA“ izide dne 23. avgusta 1906.

Lotorijske srodke.

Dunaj,	11. avgusta	85	77	51	49	84
Gradec,	11. avgusta	25	86	61	51	79
Trst,	4. avgusta	71	18	22	89	36
Linc,	4. avgusta	49	62	58	52	41

Skrb vsake gospodinje je posvečena družinski blaginji!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

je po Kathreinerjevem načinu svežega protivajanja okusna, zdrava in v prospeh in poceni, ima torej neprecenljivo prednost za vsako gospodinjstvo!

Poudarjate pri nakupovanju izrečno ime Kathreiner in zahtevajte le izvorne zavojce z varstvene znamko župnik Kneipp.

Pekovskega vajenca

ne pod 14 let starega, poštenega vedenja sprejme takoj ali dne 1. vinotoka pekovski mojster **Julij Novljan** v Medvodah na Gorenjskem. Učna pogodba po dogovoru. 1802 1

Izjava.

Podpisani **Anton Pevc**, mlekarski nadzornik v Ljubljani, obžalujem, da sem pošto upraviteljico gospodično **Rozo Miklavčič** iz Sv. Križa pri Litiji razžalil z obdolžitvijo nerednosti v službi, in se zahvaljujem, da mi je vsled poravnave žalitev odpustila. 1803 1

Anton Pevc.

Služba organista in cerkvenika

se razpisuje na **Trsteniku.**

Nastop takoj ali o sv. Mihaelu. Plača v denarju in stanovanje prosto. 1811 3-1

Župni urad v Trsteniku.

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traja dni 6 dni
izredna prilika za potovanje in ostane

znajnovjšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki

Amerika 24.000 ton
Kaiserin Augusta-Victoria 25.000 ton
Kajar do sedaj večji parniki z 8.1000 tonami

Pojasnila daje zastopnik: **Fr. Seunig,**
Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28
Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Postavno varovano. Vsako ponarejanje in ponatiskovanje kaznivo.

Edino pristen je Thierryjev 2630 D balzam 52-83

le z zeleno znamko „redovnica“.

Marasloano neprekotno proti slabemu prebavljanju, krčem v ledoluču, koliki, kataru, pranim boleznim, influenci itd. itd.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic ali ena velika specialna steklenica s patent zamažkom K 5 — franko.

Thierryjevo certifikato n. 6, posod. znano kot non plus ultra

proti vsem se tako star in ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.

Brošura s tisočimi originalnih zabvalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah

Kratko a dobro. Za polovico

cene po ceniku, tudi ako se vzame posamič, dobavimo vam vse. Tako stanejo **kolosa gl. 40.-**. Od gl. 47.- dalje popolno carine prosto od avstrijske razpošiljalnice. Freilauf gl. 2.- več. **Multiplex kolosa** 6 letno pismeno jamstvo. Kolesni krov gl. 2-40, 2-60, 2-80. Zračne cevi gl. 1-50, 1-70, 2-10, pism. jamstvo. Sedlo 1 gl. vožna sesalka 50 kr., držala, osi itd., primerne za vsak sistem, čudovito ceno Krasni cenik zastoj in poštine prosto. Iščejo se zastopniki tudi za samo priložnostno prodajo. Postranski zaslužek. **Multiplex-Fahrrad-Industrie Berlin 41, Gitschine rstr. 15. 1229 11**

Zaloga bališč za neveste.

Priporočljiva trgovina!

Najbolje in najceneje se kupi blago v veliki izbiri za ženske in moške obleke pri občeznani domači trgovini

Češnik & Milavec

(pri Češniku)

Lingarjeve ul. Ljubljana Špitalske ul.

Velika zaloga najnovejšega sukna, štofa, kamgrna, hlačvine za moške obleke, za ženske obleke najnovejše modno, volneno blago v vseh barvah, perilni kambrik, saten, kotenina, pisana in bela, platno in mnogo drugega. 313 26-14

Postrežba točna in poštena.

Gimnazijski konvikt benediktinskega samostana v Št. Pavlu v lepi, zdravi legi v lavantinski dolini na Koroškem. 1316 8 8

Javna popolna gimnazija in zasebni pripravljalni tečaj. Prospekte razpošilja na zahtevo samostansko predstojništvo. Sprejmo se tudi dečki-pevci proti štipendiji ali brezplačni hrani.

Gene Češke pestilj. perje

9 kg novega skabljencega K 9-60, bellega K 12- belega, lahke mehkoga, skabljencega K 18 ; kren 24- svetlobelega, mehkega, skabljencega K 37-; kren 36-; Pa šlja se franko proti povzetju. Tudi se zamenja sil nazaj vsami proti povratni pošiljbi strošek

Wandikt Saahsel, Lebes 159 1632 a Pizen na Češkem

Zaloga bališč za neveste.

Učenca sprejme takoj

Ant. Bajec, umetni in trgovski vrtnar, Ljubljana, Karlovska cesta št. 2. — Hrana, stanovanje in perilo prosto ter mesečne plače po dogovoru. 1739 2-2

Klauerjev „Triglav“

je najbolj zdrav izmed vseh likorjev.

Pravi in pristni Triglav izdeluje edinole **J. KLAUER, Ljubljana.**

Odlikovano. Ustanovlj. 1870. Vse vrste

lovskega i. luksusa orožja

se kupi najbolje, najcenejše pod 3 letnim jamstvom naravnost iz orožarne 1670 3

Anton Sodja Borovlje na Koroškem. Bogato ilustrovani ceniki zastoj in franko. — Pošiljatve na ogled dovoljene.

Velik gojzd zaraščen s smrekami in bukvami proda iz proste roke 1779 1

Janez Ločnikar v Podutiku pri Spodnji Šiški.

Učenec za čevljarsko obrt poštenih starišev. se sprejme pri čevljarskem mojstru **Ivanu Samsa** v Knežaku na Notranjskem. 1736 3-2

Spretnega in zanesljivega 1756 2-2

žagarja

sprejme takoj v službo **Ignacij Cesenj** B r o d pri Št. Vidu nad Ljubljano.

Velik postranski zaslužek si morejo prislužiti gospodje vseh stanov s prodajo prijetnega in dobro izdočega predmeta brez stroškov in rizika. Vse podrobnosti zastoj in franko. Poudrbe v nemščini pod šifro: „F. B. 1922“ na **Haasenstein & Vogler, A. G. München. 1807 1**

Rudo železno, bakreno, cinkovo, kupim proti takojšnjemu plačilu in dolgoletnih pogodbah. **Hermann Biermann, Vratislava, (Breslau) VIII. 1747 3-2**

Potniki v Ameriko

kateri želijo hitro, sigurno, pošteno voziti, si kupijo svoje šifkarte le pri domači družbi

Austro-Amerikana

katera s svojimi najnovejšimi in najlepšimi električno razsvetljenimi parniki direktao iz Trsta po po mirni Adriji, mimo lepih dežel Italije, Španije itd. brez presedanja, do konca pota pod avstrijsko vladno zavaruje, svoje potnike spemlja in tudi 100 klg prtljage prosto dá. Obrniti se je tr. ba le na domačega agenta 1697 D 3

Simon Rmetec v Ljubljani, Kolodvorske ul. 26.

Odhod parnikov vsak teden.

Vsem, ki se čutiljo utrujene in bedne,

ali so nervozni in brez eneržije, da „Sanatogen“ nov življenski pogum in novo moč. Sijajno potrdilo nad 3000 profesorjev in zdravnikov. Dobiva se v lekarnah in drožerijah. Brošure razpošilja franko in zastoj Bauer & Co., Berlin S. W. 48 in glavno zastopstvo C. Brady, Dunaj I. 1686 5 3

Gozd se proda iz proste roke ter nekaj **borovcev** in **smrek**. Več se izve pri lastniku **Francu Dolničarju**, v Podutiku, Sp. Šiška. 1778 1-1

Hiša

se da v najem takoj z gostilno, prodajalno z mešanim blagom, razprodajo tobaka, dalje s tremi sobami, kletjo, shrambo, konjskim hlevom in vrtom. Hiša je pripravna za vsako obrt. Na razpolago je tudi nekaj polja. — Več se izve v upravnistvu „Domoljuba“. 1787 1

Zaupanja vredni zastopniki

se sprejmo v vseh krajih, ki bi lahko sprejemali zavarovanja za nižje avstr. deželno zavarovalnico za življenje in rente na Dunaju I. Löwelstrasse 16, ki jo je ustanovil visoki nižj. avstrijski deželni zbor. 1801 3-1

Ako se pokaže posebna sposobnost se more dotičnik nastaviti kot potovalni uradnik ali glavni zastopnik. Pisma naj se naslavljaajo na vodstvo zavoda.

L. Luser-Jev obliž za furiste

najboljše in najgotovše sredstvo proti kurjim očesom, trdi koži itd. 825 Glavna zaloga: **L. Schwenk-a** lekarna, Dunaj-Melding

Zahte- **Luser-jev** obliž za turiste vajte K 1-20

Dobiva se v vseh lekarnah. 20-17

Brandy de Brunes (Bosanski slivovec) najfinejše, staro blago razpošiljajo v pletenkah (3l) po K9, — franko po povzetju sadne destilacije lekarja K. Fuhrich-a, Foča, Bosna. 1364 10-9

MASTIN

ali doktor pl. Trnkóczy-jev kranjski prašek za prašiče, pujske, krave, teleta, vole, ovce, perutnino, konje.

Najboljši dodatek krmi, dietetično sredstvo za pitanje. Dobil tisoče zahvalnih pism. Na razstavah v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju najvišje medalje. — 1 zavoj velja 50 vinarjev in se dobi pri vseh trgovcih; po pošti po 5 zavojev iz glavne zaloge: Lekarna Trnkóczy, Ljubljana. — *Trgovci itd. dobijo 2449 D 12-10 popust.*

I. kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo

Aug. Agnola,
Dunajska cesta 13a, poleg Figovca

se prip. roča prečistiti duhovični in p. n. slavi, občinstvu za napravo cerkvenih oknov z umetnim steklarstvom ali slikane na steklo, stavbenih del, napravo okvirov itd. itd. — Ima tudi v zalogi različno porcelansko in stekleno posodo za namizje gostin in zasebne svetilke, okvire itd. po najnižjih cenah — Narisi, čerki in proračuni na zahtevo zastoj, mnoga spričevala za dovršena dela so cenjenim odjemalcem v ogled na razpolago. 1804 52-1

Cunard Line.

Najprimernejša, najcenejša in dobra vožnja iz

Ljubljane v Ameriko.

Je in ostane preko Trsta z brzoparniki prve angleške parobrodne družbe „Cunard Line“ to je gotovo in se ne da vtajiti. Veliki moderno upravljani snažni parniki te družbe odhajajo iz Trsta vsake 14. dni. Pouk in vozne liste daje oblastveno potrjeni zastopnik **Andrej Odiassek**, dosluženi uradnik državnih železnic in hišni posestnik v Ljubljani. **Nlomákovc** ulice 46, 26, blizu cerkve Srca Jezusovega. Kdor želi več pojasnila, naj tu pisмено povpraša ali pa pride osebno v pisarno. Po kolodvorih in cestah nikdo ne čaka in tudi na druge silne načine nihče ne vabi. 2004 D 22

Najboljši in najcenejši ameriškanski motor za bencin

za kmetijo in obrt, od dve do pet konjskih moči. Jednostaven, zanesljiv, trpežen in popolnoma samodelujoč. Cena od K 1350 do K 3200. Vsaki del motorja se lahko zamenja, ter si vsakdo popravila lahko sam 2616 D 26-17 preskrbi. — Dobivajo se najbolje pri

Karol Kauscheka nasi.

Schneider & Verovšek
Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Tudi vsi poljedelski stroji kakor: mlatilnice, slamoreznice, vratila, čistilnice, mlini za sadje in grozdje, preše itd. Traverze, cement, štorja, okovi in orodje za vsako obrt.

Ceniki na razpolago.

Štanje vlog 80. jun. 1906: Preje: **Gradišče 1**, sedaj: Denarni promet 80. jun. 1906: čez 12 milijonov kron. **Kongresni trg 2, 1.** čez 27 milijonov kron.

Lastna glavnic K 252.865.93.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po **4 1/2 %** brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vložnih 100 K čistih **4 K 50 h** na leto.

Štanje vlog 80. junija 1906: K 12,485.874-93. Denarni promet v letu 1905: 54,418.440-28.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 30. junija 1906. 2617 D 26-17

Dr. Ivan Susteršič, predsednik. **Josip Šilka,** stolni kanonik, podpredsednik.

Odborniki:
Anton Belec, župan, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano, Anton Kobl, posestnik in trgovec, Breg pri Borovnici. **Karol Kauschegg**, veleposestnik v Ljubljani, **Matija Kolar**, župnik pri D. M. v Polju, **Ivan Kregar**, svet. trg. in obrtni zbornice v Ljubljani, **Francišek Leskovic**, zasebnik in blagajnik Ljudske posojilnice, **Ivan Pollak**, tovarnar v Ljubljani, **Karol Poljak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani, **Fran Povše**, vojda, dež. odbornik, drž. in dež. poslanec, graščak itd., **Greg. Silbar**, župnik na Rudniku.

Preč. cerkvenim predstojništvom!

Priporočamo kot najcenejši, a elegantni tlak za cerkve, zakristije, veže, kuhinje in hodnike krasne **mozaične plošče** iz cementsa v raznih barvah (do 5) in okusnih vzorcih po K 3-6 loco Ljubljana za 1 m². Imam tudi eleganten trotoar za pred in okoli hiše in cerkv. — Krasni so pokopališki križi iz mitiranega marmorja.

Slav. cestnim odborom in podjetnikom priporočamo zalogo cementnih cevi (6, 10, 15, 20, 25, 30, 40 cm notr. svetlobe) po jako ugodnih cenah, miljne kamne, raznovrstne stopnjice, podboje, (bangerje), oklepe za okna itd.

Gg. kmetovalcem nudimo poleg imenovanega strešno cementno opeko, korita za prašiče (od 6 K naprej), grobne okvirje in spomenike iz cem. marmorja, 6 centimeterske cevi (1 m po K 1-20) za napeljavo vode mesto drugih železnih in lesenih cevi pri vodovodih, podstavke za pred vodnjake in drugo cementno blago.

Andrej Zajc
cementarna na Pešati, pošta Dol (Lusttal).
Ceniki in vzorci v naravi na zahtevo.

Priporočajo vsak dan pri pljučnih boleznih, katarlih oslovskemu kašlju, škrofulozl, Influencl ☐ ☐ ☐ mnogoštevilni profesorji in zdravniki.

F. Hoffmann - La Roche & Co., Basel (Švica).

Sirolin **„Roche“**

Povečuje slast do jedi in težo telesa, odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja, močno potenje. 2209 D 44 27

Dobiva se z zdravniškim receptom po 4 K steklenica. Ker se ponujajo manj vredna ponarejanja, prosimo zahtevajte vedno: izvorni zavitek „Roche“.

Krajše povesti.

- Basnigoj, Zarka o polnoči. K —40.
 Bedének, Solnce in senca. Povest. K —40.
 Brezovnik, Šaljivi Slovenec. Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov. K 170.
 Cegnar, Babica. 2 sešitka K 130.
 Cigler, Sreča v nesreči. K —74.
 Cigler, Deteljica ali življenje treh kranjskih bratov, francoskih vojakov. K —70.
 Cigler, Kortonica koroška deklica. K —70.
 Hoffman, Bog pomaga. Povest, karton. K —90.
 Hoffman, Peter Prostak. Povest, kart. K —90.
 Hoffman, Kar Bog stori, vse prav stori. Povest, karton. K —90.
 Hoffman, Kako vzgaja usoda. Povest. K —90.
 Hoffman, Čas je zlato ali od uboštva do bogastva. Povest. K —82.
 Keller, Prst božji ali izgledi božjih kazni, oziroma slučajji, ki niso slučajji, 2 zvez. K —90.
 Koder, V gorskem zakotju. Povest. K —40.
 Kosl, Sto narodnih legend. Slovenski mladini in preprostemu ljudstvu v pouk in zabavo. Trdo vezano K 130.
 Lesar, Perpetua ali afrikanški mučenci. K 130, trdo vezano K 160.
 Parapat, Robinson starši. Njegove vožnje in čudovite dogodbe. K 130, trdo vezano K 150.
 Mayr, Mučenci. Starokrščanska povest. K 105.
 Sienkiewicz-Miklavc, Zakruhom. Povest. K —40.
 Tomšič, Peter Rokodelišč. K —50.
 Trošt, Pri stricu. Povest. K —95.
 Trstenjak, V delu je rešitev. Poučna povest. K —70.
 Vonomir-Križan, Svitoslav. Povest. K —40.
 Zakrajšek, Ogljenica ali hudobija in nedolžnost. Povest. K —70.
 Zupančič, Fabijola ali cerkev v katakombah. Po kardinalu M. Wiesemannu. K 130, vezano K 150.

Razne povesti.

- Vsak sešitek po 45 vinarjev: Črni bratje. — S prestola na morišče. — Leban, 100 beril za otroke. — Feldmaršal grof Radecki. — Mirko Poštenjakovič. — Venček pravljic in pripovedk. — Pri Vrbovcem Grogl. — Lažnjivi Kljukec. — Močni baron Ravbar. — Izdajalca domovine. — Tiun-Ling, kitajski morsk razbojnik. — Najdenček. — Maksimilijan I. cesar mehikanski. — Vstajenje. — Knez Črni Jurij. — Repoštev. — Pod turškimi jarmom. — Hildegarda. — Naselnikova hči. — Nikolaj Zrinjski. — Hirlanda. — Kako je izginiti gozdu. — Jama nad Dobrušo. — Doma in na tujem. — Potovanje v Liliput. — Hubad pripovedke I. — Hubad pripovedke II. — Narodne pripovedke za mladino II. — Car in tesar.
- Vsak sešitek po 37 vinarjev: Božični darovi. — Erazem predjamski. — 60 malih povestij. — Sveta grofinja Genovefa.
- Vsak sešitek po 53 vinarjev: Spominski listi iz avstrijske zgodovine. — Šaljivi Jaka I. — Šaljivi Jaka II. — Izanama, mala Japonka. — Kristof Kolumb. — Darinka mala Črnogorka Sita, mala Hindostanka. — Narodne pripovedke za mladino I.

Za poštnino ni treba denarja posebej prilagati, ker je ista že pri vsaki knjigi uračunjena; pri večjih naročilih povrnemo poštnino, tem, da dodamo kako primerno brošurico ali knjigo brezplačno. — Kdor torej želi naročiti eno ali več teh knjig naj pošlje denar po nakaznici na naslov: „**Katoliška Bukvarna**“ v Ljubljani, in zapiše na odrezek (kupon) katere knjige bi rad naročil. Če pa kdo ni vajej pošiljati denar po nakaznici, naj nam naznani naslove dotičnih knjig na dopisnici ali v pismu, nakar mu pošljemo vže izpolnjeno položnico, katero mora potem oddati z denarjem vred pri poštnem uradu. Takoj po prejemu denarja dopošljemo zaželjene knjige.

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

Zgodovinske povesti in pripovedne zbirke.

- Andrejščkov Jože — Pripovedni spisi —
 I. Črtice iz življenja na kmetih. K —40.
 II. Matevž Klander. — Spiritus familiaris. — Zgodovina motniškega polja. — Gregelj Koščenina. K —40.
 III. Amerika, ali povsod dobro — doma najboljšje. K —40.
 IV. Popolni listi. — Cesar Jožef v Krašnji. — Nočni sprehod. — Popotniki v arabski puščavi. — Spomin na Dubrovnik. — Dambaški zvon. K —40.
 V. Žalost in veselje. K 105.
 VI. Nekaj iz ruske zgodovine. — Vojniška republika zaporoških kozakov. K —40.
 VII. Božja kazen. — Plavec na Savini. — Čudovita zmaga. K —40.
 VIII. Emanek, lovčev sin. — Berač. K —40.
- Benédek, Od pluga do krone. Zgodovinski roman iz minulega stoletja. K 220, vezano K 310.
- Dimnik, Avstrijski junaki. S 17 podobami. K 160.
- Kočevar, Miinarjev Janez slovenski junak ali uplemenitba Teharčanov. K —90.
- Kržič, Zgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov krščanstva. I. do III. del po K —70.
- Kržič, Vrtec. Časopis s podobami za slovensko mladino. Letnik 1894 do 1902, vezan po K 330.
- Kržič, Vrtec, letnik 1903 K 370.
 1904 do 1905 po K 430.
 Angelček, otrokom prijatelj, učitelj in voditelj. Letnik I. do X. po 95 vin.
 Kržič, Angelček. Letnik XI. do XIII. po K 115.
- Majar, Odkritje Amerike. Poučno zabavna knjiga v treh delih, o Kolumbu, Kortesu in Pizaru, Trdo vezano K 220.
- Mladinska knjižnica. Povesti:
 I. Brinar, Medvedji lov — Čukova gostija. Trdo vezano K —90.
 II. Trošt, Na rakovo nogo. Trdo vezano K —90.
- Šmida Kristofa — spisi.
 I. zvezek: Ljudevit Hrastar. — Golobček. Posl. P. Hugolin Sattner. (Drugi natis.) Mehko vezan 70, trdo 90 vin.
 II. Jozafat, kraljevi sin Indije. Posl. P. Flor. Hrovat. (Drugi natis.) Mehko vezan 70, trdo 90 vin.
 III. Pridni Janezek in hudobni Mihec. Posl. P. Flor. Hrovat Mehko vezan 90 vin., trdo K 110.
 IV. Kanarček, Kresnica, Kapelica v gozdu. Posl. P. Hug. Sattner. Mehko vezan 50, trdo 70 vin.
 V. Slavček. — Nema deklica. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 50, trdo 70 vin.
 VI. Ferdinand. Poslovenil P. Flor Hrovat. Mehko vezan 70 v., trdo 90 v.
 VII. Jagnej. — Starček z gore. P. Fl. Hrovat. Mehko vezan 80, trdo 1 K.
 VIII. Pirhi. — Ivan, turški suženj. — Krščanska obitelj (družina). Poslov. P. Fl. Hrovat. Mehko vezan 70, trdo 90 vin.

- IX. Hmeljevo cvetje. — Marijina podoba. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 70, trdo 90 v.
 X. Ludovik, mladi izseljenec. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 70, trdo 90 v.
 XI. Najboljša dedščina. — Leseni križ. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 50, trdo 70 vin.
 XII. Roza Jelodvorska. — Izdalo Katoliško tiskovno društvo v Ljubljani. Mehko vezan 70, trdo 90 vin.
 XIII. Sveti večer. Posl. Fr. Salezij. Mehko vezan 70 vin., trdo 90 vin.
 XIV. Povodenj. — Kartuzijanski samostan. — Posl. Fr. Salezij. Broš. 70 vin., vez. 90 v.
 XV. Pavlina. Poslovenil Fran Salezij. Mehko vezan 70 v., trdo 90 vin.

Spillmannove povesti:

- I. zvezek: Ljubite svoje sovražnike. Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji. K —45, vezano K —65).
 II. Maron, Krščanski deček z Libanona. Povest iz časov zadnjega velikega preganjanja po Druzih. K —45, vez. K —65.
 III. Marijina otroka. Povest iz kavkaških gora. K —45, vezano K —65.
 IV. Praški judek. Povest. K —45, vezano K —65.
 V. zvezek: Ujetnik morskoga roparja. Povest. 40 vin., trdo vez. 60 v., po pošti 5 v. več.
 VI. zvezek: Arumugam, sin indijskega kneza. Povest. 40 vin., trdo vez. 60 vin., po pošti 5 v. več.
 VII. zvezek: Sultanovi sužnji. Carigradska povest. Cena 60 vin., karton 80 vin., po pošti 10 v. več.

- Spillmann, Žrtev spovedne molčečnosti. Povest po resnični dogodbi. K 210.
 Stowe-Malavašič, Strije Tomova koča ali življenje zamorcev v robnih državah svobodne severne Amerike. Kart. K 150.
 Sfebnik, Kristof Kolumb ali odkritje Amerike. Zgodovinski roman. K —90.

Igrokazi.

- Zbirka ljudskih iger. Vsak snopič K —90.
 I. snopič (2 napis.) Vsebinska: 1. Pravica se je izkazala Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Zamujeni vlak. Šaloigra v petih prizorih. Samo moške uloge. 3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebinska: 1. Večevalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herold. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. III. snopič. Vsebinska: 1. Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebinska: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Štipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skopuh Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtni. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v 1 dejanju. Samo ženske uloge.